

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druga dvonastriška cesarja 3 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Katoliškega šolstva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 7. sprejemno naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Male naravnosti“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprite reklamacije so politaine proste.

Pogreb cesarja Franca Jožefa I.

Cesarja Frančiška Jožefa I. so v četrtek, dne 30. novembra, položili k večnemu počitku. Bilo je to slovo, kakoršnega cesarski Dunaj še ni videl. Ljubljena narodov ga je spremljala na njegovi poslednji poti, za katero Avstrijo države, katere se proti nam vojskujejo, lahko zavidajo. In ob tem mrtvaškem sprevo velikega Frančiška Jožefa I. je vsakdo čutil: zemski ostanki njegovi so šli od nas, njegova dela pa ostanejo in širijo dalje svoj blagoslov nad državo. Zapušča močno državo, cesarsko hišo, ki je vkoreninjena globoko v srcih narodov, zapušča ob svoji smrti isto poslednjo voljo, kakor je bila njegova prva volja: Združeni avstrijski narodi tvorijo močno Avstrijo! Cesar Franc Jožef I. ni deloval samo za preteklost, on je tako ustvaril državi tudi trdno bodočnost. Tudi slovenski narod je bil zastopan pri pogrebu cesarja Frančiška Jožefa I. po svojih državnih poslancih in številnih odposlanstvih, doma pa je molil narod za ljubljene cesarja, vsa domovina je bila odeta v neizrečeno žalost. In tudi ta dan kakor vsikdar je puhtela molitev našega naroda k prestolu Vsemogočnega: Bog obvari, Bog ohrani Avstrijo!

V dvorni kapeli je dvorni župnik dr. Seydl ob dveh popoldne ob asistenci velikega števila duhovnikov cesarjevo truplo blagoslovil, nakar so ga zanesli na mrtvaški voz in prepeljali v cerkev sv. Štefana, kjer ga je pričakovala cesarska dvojica z malim prestolonaslednikom in člani cesarske hiše, tuji vladarji, razni zastopniki, dostojanstveniki in poslanci. Kardinal knez nadškof dr. Piffel je truplo še enkrat blagoslovil in z duhovščino opravil mrtvaške molitve. Okrog 3. ure popoldne se je mrtvaški sprevoz pričel pomikati iz cerkve sv. Štefana proti kapucinski cerkvi. Odposlanci armade, sami odlikovan-

ci z zlatimi kolajnami, so delali špalir.

V cerkvi oo. kapucinov je duhovščina sprejela krsto. Rakev so ponesli v cerkev in postavili na mrtvaški ožer. Vsa cerkev je bila popolnoma prevlečena s črnino. Tu so še enkrat blagoslovili cesarjevo truplo in peveci dvorne godbe zapeli libero. Nato so dvignili krsto in jo za oo. kapucine, ki so stopali pred njo, med žalnimi molitvami ponesli v grobnico. Svetilci so svetili z bakljami. Solznih oči, polni bolesti so zrli člani Najvišje cesarske hiše in ostali za krsto, katero je spremljal v grobnico Njegovo Veličanstvo cesar Karol I., potem prvi najvišji dvorni mojster s palico in oba knežja komornika. V grobnici so postavili krsto na prostor blizu vhoda, odkoder bo po želji pokojnega vladarja položeno med krsto Njenega Veličanstva cesarice Elizabete in prestolonaslednika Rudolfa. Po dovršenih obredih in molitvah se je podal prvi najvišji dvorni mojster s ključem cesarjeve krste h gvardijanu oo. kapucinov in mu ga izročil v varstvo. Nato se je vrnil vladar s spremstvom v cerkev, nakar je Najvišja in visoka gospoda odšla iz cerkve.

Dunajčani prvokrat videli prestolonaslednika.

Za vozom, ki je peljal rajnega cesarja, sta šla cesar Karol in cesarica Cita; med njima je bil cesarjevič nadvojvoda Franc Jožef Oton, ki je bil tudi v cerkvi sv. Štefana navzoč, ko so rajnega cesarja blagoslovili. Cesarjevič je bil oblečen v belo obleko. Žalobni trak je imel na levi roki. Cesarjevič je bil odkrit, svojo čepico je držal v roki in moško korakal s svojimi starši. Skušal je držati korake s svojima roditeljema. Cesar je bil malo nagnjen na stran, ker je držal malega princa za roko. Cesarica Cita je bila zagnjena v črn pajčolan. Dunajsko prebivalstvo je imelo ta dan prvokrat priliko videti malega prestolonaslednika. Ko se je namreč cesarska dvojica vračala iz cerkve oo. kapucinov, je sedel cesarjevič razkrit v cesarskem avtomobilu med cesar-

jem in cesarico. Srčkani zlatolasek je vzbujal splošno pozornost.

Zadnji dan našega rajnega cesarja.

Uradno poročilo o tem poroču naslednje: V torek, dne 21. novembra, je cesar vstal zjutraj kakor navadno. Ob tričetrti na 10 je sprejel dvornega župnika, ki je prinesel s seboj Najsvetejše. Ko je bila izvršena potrebna priprava za sprejem papeževega blagoslova, je dvorni župnik priporočal cesarju, da sprejme sv. zakramente. Cesar je v to privolil. Pri najpopolnejši zavesti je opravil cesar sv. spoved in je z ganljivo pobožnostjo prejel sv. obhajilo in papežev blagoslov, nakar je zelo milostljivo odsvolil dvornega župnika s pripombo, da ga neizmerno veseli dobrotljivost sv. Očeta. Ob 12. uri sta prišla k cesarju na kratek obisk prestolonaslednik in njegova soproga. Cesar je rekel, da se počuti slabega, a izrazil je upanje, da okreva in pripomnil, da nima časa biti bolan. Vladar je nato govoril z zadovoljstvom o vspehih naših hrabrih čet proti Rumunom in je sklepečno rekel, da ga neizmerno veseli sočustvanje papeževo in papežev blagoslov.

Žalibog se je proti eni uri popoldne cesarjevo zdravstveno stanje zelo naglo poslabšalo. Ko sta prišla proti 2. uri k cesarju ravnatelj kabinetne pisarne baron Schiessl in sekojski načelnik Daruvary, ni mogel cesar z njima nič več delati, je zapustil pisalno mizo in je šel za nekaj ur počivat v naslonjač. Nekako ob 4 uri popoldne je cesar še enkrat velel komornemu slugi, naj mu da peresnik in podpisal je zadnjikrat svoje ime. Ob 5. uri popoldne je cesar ob pisalni mizi od prinešenih jedil povžil nekaj malega. Ob 6. uri je prišla k cesarju nadvojvodinja Valerija ter opazila, da je cesar zelo slab. V nasprotju z jutranjimi urami je napravil cesar vtis težko bolanega. Nadvojvodinja Valerija je sedla k cesarju in mu rekla: „Te nočem utruditi, bom odšla takoj.“ — „Da, to bi bilo dobro“, je odgovoril cesar. „meni gre zelo slabo.“ Ko je nadvojvodinja vstala, da se poslovi od svojega očeta, ji je rekel cesar: „Moram še opraviti svojo pobožnost, sv. Oče mi je poslal blagoslov, dvorni župnik pa mi je prinesel sv. obhajilo.“ Ob 6. uri popoldne se je cesar dal zanesti h klečalniku, kjer je sede molil dalj časa, ker ni več mogel kakor sicer opraviti ju-

LISTEK

Sv. Cita.

Cesarice in kraljice, ki bi se bila imenovala Cita, ni bilo doslej v nobenem narodu in v nobeni vladarski rodbini. Naša cesarica je prva, ki nosi to ime. Zato je pač zanimivo, da se izve, odkod prihaja ime, ki ga ima naša mlada cesarica. Cita je pač prvotno okrajšano ime iz latinske Tacite, kar bi se reklo po naše Molčeca ali Tiha. Ime je tudi pri Italijankah v navadi v okolici mesta Luke (Lucca), koder je bila naša sedanja cesarica rojena pred 24 leti v vili Pianore, Sveta Cita je svetnica-zaščitnica Luke, ali pravzaprav ena svetnic-zaščitnic tega mesta, kajti pred njo je bilo mesto posvečeno sv. Martinu, kateremu je posvečena nadškofijska stolnica v mestu, dočim pa je skromni, toda od ljudstva vneto čaščen sv. Citi posvečen en sam oltar v cerkvi San Frediano, kjer se nahaja njena grobnica. Ta lepa cerkev, ki je bila zgrajena v VII. stoletju, v XII. stoletju pa obnovljena, je bila torej že zelo stara, ko je sv. Cita v duhu svetosti sklenila svoje skromno življenje. Rojena leta 1218, je Cita kot 12leten otrok po tedanji in tudi še sedanjí navadi prišla v službo v mesto. Prišla je v hišo Fafineljev, lukeške plemenaške rodbine, ki je bila vedno na prvem mestu v divjih in krvavih strankarskih bojih v mestu Luka. S pazljivo pridnostjo je Cita opravljala svojo službo. Vstajala je zarana in je pridno delala, da bi le mogla biti vsak dan pri sv. maši. Bila je vselej veselega obraza, skromna in zelo ubogljiva. V svoji ponižnosti je prav rada opravljala najbolj zaničevana dela ter tudi taka dela, katera bi morali opravljati dru-

gi posli in katera dela so Citi bila vrinjena. Rodbino, pri kateri je služila, je spoštovala in ljubila kakor lastne starše; skrbela je za njeno korist in s skrbno vestnostjo zabranjevala, kar bi ji utegnilo škodovati. Kljub temu ni mogla nobenemu v hiši prav storiti. Hišni gospodar je bil nagle jeze, gospodinja ošabna in občutljiva proti njej, drugi posli v hiši so jo zasramovali zaradi njene tihe pobožnosti, so se posmehovali zaradi njene skromne molčečnosti, češ, da ni pri pravi pameti, so črnili njeno neumorno pridnost, češ, da se le hlina ter se hoče prikupiti. Kjerkoli so le mogli, so zmanjševali njena dela in so njej podtikali vse, karkoli se je v hiši zgodilo nerodnega. Na ubogo Cito so zvalili vso krivdo, če se je v hiši kaj pripetilo, pogostokrat je bila hudo okregana in kaznovana.

Po dolgem potrpežljivem prenašanju vseh težav je končno predrl sijaj njenih čednosti oblake strastnih zasledovanj in prišli so za njo boljši dnevi. Gospodar in gospodinja sta se prepričala, da je osovražena Cita njuna najzvestejša služabnica, sta jo začela z ljubeznijo in zaupanjem spoštovati in sta ji poverila vodstvo celega gospodarstva. Tuji posli so spremenili svoje mišljenje in so na njej začeli občudovati tiste čednosti, katere so poprej zasramovali. Cita se je zahvalila Bogu, da je tako milostno izpremenil srca njenih sovražnikov ter si je tem skrbnejše prizadevala, da izkaže dobrote tudi zadnjemu v hiši za storjene ji žalitve. Le v eni točki je bila neizprosno resna in stroga. Hlapec, katerega je posvarila, si je drznil izpregovoriti v njeni navzočnosti nečiste in gnusne besede. Ostali posli so se zaradi tega smejali. Cita je pa prosila gospodinjino, da naj odstrani ali tega hlapca, ali pa njo. Gospodinja je hlapca takoj spodila od hiše, obdržala pa nedolžno Cito, ki je bila vsem za zgled deviške čistosti. Ko jo je hotel nekoč nek oholi pobalin poljubiti, je dobil od

nje tako krepko zaušnico, da mu je minilo vso veselje do poljubovanja.

Njeno čisto srce je bilo polno ljubezni do revnih. Večji del svojega zaslužka je razdeljevala med reveže in tudi jedila, katera si je od ust pritrkala, je nosila iz dovoljenjem gospodinjine bolnikom. Bila je tudi goreča prosilka za reveže pri gospodarju in gospodinjji, ker ni mogla nobenega gledati, kako trpi pomanjkanje. Sam Bog je počastil to njeno ljubezen do bližnjega; zakaj gospodinja je našla, da se je na čudoviti način pomnožilo žito v žitnici in moka v omari, iz katere je Cita delila med reveže. Nekega dne jo je prosil bolan berač za požirek vina. Usmiljena Cita ni mogla ustreči prošnji. Na misel ji pride beseda Kristusova: „Kdor da žejnemu kozarec vode, bo prejel plačilo.“ Od studenca je prinesla vode ter jo je z vso ljubeznijo izročila revežu. Revež je pil ter našel, da je bilo najboljšje vino, ki ga je pokrepčalo na čudovit način.

V zadnjih njenih letih ji je bilo odvzeto vsako delo in dovoljeno, da bi smela v miru skrbeti samo za svoje bolehaloče telo. Toda delala je nadalje, dokler je le mogla gibati roki in nogi, ker ni hotela, kakor je rekala, da bi jo brez dela presenetila smrt. Ko je služila skozi 48 let neprestano pri eni in isti hiši, je napočila ura, da pohiti k nebeskemu Očetu. V kratki, toda mukepolni boleznii je s pobožnostjo svetnice sprejela sv. zakramente za umirajoče in je z ganljivo ponižnostjo prosila vse domače za odpustčenje, nakar je dne 27. aprila 1278 zatisnila oči. Celo mesto Luka je zahtevalo, da se pokopje njeno telo v cerkvi. Prebivalstvo je hitelo skupaj, da bi zrl v rajsko-mili spremenjeni obraz služabnice Gospodove.

Na njenem grobu se je zgodilo veliko čudežev in papež Inocenc XII. jo je leta 1696 prištel med svetnice. Njen praznik se obhaja 27. aprila.

tranje in večerne molitve kleče. Ko pa je telesni sluga opozoril, da je že čas, da se vleže, je cesar mečil: „Moram še veliko moliti.“ Spravili so ga v postelj in zdravnika sta ga zopet preiskala. Ko so cesarju še postelj primerno uredili, je telesni sluga prosil cesarja nadaljnih povelj. Cesar je nato glasno in določno označil uro, kadar bo vstal, z besedami: „Jutraj ob 4. uri.“ Vlada je dozdevno kmalu sladko zaspal, se je pa pozneje prebudil in zahteval piti. Ko je pil, mu je telesni sluga pomagal, da se je vlegel in ga je vprašal, če dobro leži. Cesar je odgovoril: „Da, je dobro.“ Ne dolgo nato je postalo cesarjevo dihanje kratko in zdravnik dr. Ortner mu je dal injekcijo, da poživijo delovanje srca. O injekciji pa cesar ni več ničesar občutil. Istočasno so poklicali dvornega župnika. Po 49. uri so ga spustili v cesarjevo spalnico, kjer je podelil vladarju poslednje olje. Pri tem svetem opravilu so bili navzoči: Prestolonaslednik in njegova soproga, nadvojvodinja Marija Jožefa, Marija Terezija, nadvojvoda Franc Salvator in nadvojvodinja Marija Valerija, prvi najvišji dvorjanik knez Montenuovo in generalni pribočnik general grof Paar, v Senbrunu navzoči krilni pribočniki in drugo vladarjevo osobje. Nadvojvodinja Marija Valerija je bila pri vladarjevem vzglavju in mu je stisnila v roke sv. razpelo. Cesar je še sprejel popolni odpustek za trenutek smrti. Kmalu nato je nehaj dihati. Zaspal je mirno. Bilo je ob 9. uri 5 minut zvečer. Telesni zdravnik dr. Kerol in prof. dr. Ortner sta izjavila, da je cesar mrtev. Dvorni župnik je opravil cerkvene molitve za rajnega in ga je poškopril z blagoslovljeno vodo. Nato so vsi navzoči skupno molili za dušni blagor v Gospodu zaspalega.

Žalne slovesnosti v gradu Habsburg.

Na gradu Habsburg v Švici, kjer je tekla zibelka Rudolfa Habsburškemu, pradedu naše slavne vladarske rodovine, so se vršile dne 2. t. m. žalne slovesnosti za rajnim cesarjem Francem Jožefom I., katerih so se udeležili poslaniki zavezniških in nepristranskih držav ter nad 150 drugih odličnih osebnosti.

Cesar Karol hvali Slovence.

Naš novi cesar je imel kot nadvojvoda večkrat priliko, da je od blizu opazoval naše ljudstvo, njegovo mišljenje in ravnanje. Dober vtis, ki ga je o našem narodu v njem zapustilo to opazovanje, je potrdila in pomnožila sedanja vojska. Kot vojskovodja se je prestolonaslednik Karol prepričal na lastne oči, kaj stori in kaj trpi Slovenec za cesarja in domovino. To, o čemer se je naš sedanji cesar sam prepričal, je takoj po nastopu vlade opetovano javno priznal in pohvalil. Slovenci smo vsako poročilo o pohvali našega naroda sprejeli z velikim veseljem, ter bomo očetovsko naklonjenost in ljubezen našega cesarja vselej in povsod vračevali z globoko vdano stjo in neomajno, požrtvovalno zvestobo.

Pešpolk „Cesarjevič“ št. 17.

Ze zadnjic smo poročali, da je cesar Karol I.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dakje.)

Vidite, taka je bila Lojza. Zimsko stara po telesu, a deklško mlada po duši, ko sem jo podedoval jaz kot postrežnico. Izza te dobe najinega pravzaprav precej tesno spojenega življenja vam nimam veliko povedati. Nikoli me niso obevali žarki sreče pri neznem, rahločutnem ženskem spolu, še celo pri Lojzi ne! Kmalu po mojem prihodu na Remšnik naju je tako precej razdvojil pravzaprav navaden, vsakdanji slučaj. Bil sem pač jaz tedaj mlad in sem koga prav rad malo potegnili, če sem le mogel. Eno tako šalo, v katero pa sem bil zapeljan po drugi osebi, mi je Lojza na debelo zamerila in mi jo menda še le pri odhodu odpustila s solzo — slovesa. Nastal pa je ta razdor, da ne bi prav ničesar prikrival, tako-le:

Nekega dne je mežnar pozvonil in jaz sem jo rival v hribe na spoved. Bila je ravno tedaj velika suša, kar se namreč smrtnega prometa in sedmin tiče Lojza je menda že težko čakala kaknega mrtvaškega opravila in radovedno vprašala farovškega uslužbenca:

„Titek! Povej, povej, kam pa grečo gospod na spoved?“

Hudomušni fantalin je obrnil jezik na lažnjivo plat in rekel:

„K Vaši sestri na Radl.“

Prikorakal sem proti domu. V grabi me je že čakal Tit ter izbral sramežljivo in v zadregi:

„Gospod, naj nikar ne bodo hudi. Vašo radovedno Lojzo sem malo potegnili, da ste šli previdet njeno sestro. O, ko bi me oni izgovorili, bi se jej nič kaj rad ne zameril.“

Smehoma sem mu pokimal in odkorakal proti

posebno proslavil slovensko junaštvo s tem, da je takoj drugi dan po nastopu vlade kranjski pešpolk št. 17, v katerem so skoro izključno samo Slovenci, radi njegovega junaštva odlikoval s tem, da mu je določil kot polkovnega imejtelja svojega prvorojenca, prestolonaslednika Otona. V četrtek, dne 30. novembra, je dobil ljubljanski župan s cesarskega dvora to-le brzojavko:

„V polnem prepričanju, da se bo domači polk, kakor že skoro dve in pol stoletij, tudi v bodoče, zvest svetli prisegi, junaško in v zavesti svojih dolžnosti, bojeval za cesarjo in domovino, sem imenoval svojega ljubljanskega sina, cesarjeviča, njegovim imejtelnikom. Upam, da bodo enako onim vrlim Kranjcem, ki stoje v slavepolnem boju proti sovražniku, tudi oni deželani, ki so ostali na rodni grudi, zastavili svoje najboljše moči v prid domovini, da z božjo pomočjo srečno dobojujemo težki boj. Prilijujem, da sme polk „Cesarjevičeva pehota“ sprejeti in uporabljati od mestne občine poklonjeni mu srebrni signalni rog.“

Slovenske vojake, kakor tudi ves slovenski narod je odlikovanje slovenskega polka po novem cesarju navdajalo z velikim veseljem.

Pešpolku št. 17, ki sedaj stoji na laški zemlji, je cesar Karol poslal dne 30. novembra naslednjo brzojavko:

„Cesarjeviču, Mojemu ljubemu sinu, z bojišča poslani pozdrav junaških 17-tih Me je pristrčno razveselil. Vem, da bo cesarjevičeva pehota, zvesta svojim skoraj dveipolstoletnim izročilom novemu imenu delala čast. Jaz, Njeno Veličanstvo cesarica in mladi imejtelj Vam pošiljamo iz srca prihajajoče pozdrave in prosimo obilega božjega blagoslova za vrli polk. Dovoljujem, da sme vrli polk cesarjevičeve pehote uporabljati od mestne občine ljubljanske darovani srebrni signalni rog.“

Prvič v tej vojni se je zgodilo, da je kak polk deležen odlikovanja, da se sme podarjenega signalnega roga že sedaj posluževati.

Avstrijski škofoje pri cesarju in cesarici.

Dne 1. dec. ob 11. uri predpoldne, je sprejela naša cesarska dvojica avstrijske škofo, ki so se udeležili posvetovanj na Dunaju. Cesarja in cesarico je v imenu škofov nagovoril olomuški knez nadškof kardinal baron Skrbensky, ki je naglašal udanost, in zvestobo avstrijskih škofov nasproti cesarju in cesarici in je prosil za cesarsko dvojico blagoslova božjega. Cesar in cesarica sta sprejela poklonitev zelo pristrčno in prijazno, sta stopala od škofo do škofo in se z njimi ljubeznjivo pogovarjala. Ljubljanski škofo je rekel cesarju, kako veselo iznenadeni so Slovenci, ker je Njegovo Veličanstvo imenovalo svojega prvorojenca za imejtelja 17. ljubljanskega pešpolka. Cesar je odgovoril, da je moral posebno odlikovati ta polk, ker se je vselej in povsod tako izredno hrabro boril za avstrijsko domovino. Cesar se je prav posebno zanimal za razmere v tržaški okolic.

domu. Seve, tudi mene se je že na potu obesila Lojza z vprašanjem:

„Oh, ti moj Bog, ali Sv. Barbara, troštareca v zadnjih urah! Gospod kaplan, ali je res moji sestri na smrt?“

Sam zlode mi je potisnil trenutno, nepremišljeno in neprevidno laž na jezik v odgovoru:

„Res, res, sam božji žlak je opahnil vašo Hano po jeziku; ne vem, kako boče ž njo?“

Sestro ljubeča Lojza je niknila kot smrtno zadeta srna in vzdihala:

„O trošter, sam sv. Duh! Tisto kiklo, tisto lepo štrafasto in flarasto sem ji posodila za žegnanje. Moj Bog, za pet ran božjih, če pa govoriti ne more, bom še ob kiklo, ob ta najboljše bom! Joj mene, koj stopim do nje, morebiti pa jej še ni čisto vzelo in zaprlo jezika.“

Bable je odhitelo, ne mence se za revmatične navkreber po hribu na Radl; k zdravi sestri Hani, po za me usodepolno štrafasto in flarasto kiklo. Toliko sem pozneje dognal in zvedel, da ste se babničji pošteno skregali radi božjega žlaka in kikla, ki je pa tudi med mene in mojo Lojzo porinila zagozdo nekake mržnje in nezaupnosti.

Lojza mi te lahkomišne šale ni nikdar oponesla z jezikom, pač pa je kazala vrzel zamere v dejanju in obnašanju. Odslej sva občevala le službeno, kar se je vrtele krog postrežbe. Zaupno, več kot je bilo neizogibno potrebno, nisva pokramljala nikoli več. To triletno medsebojno občevanje res ni bilo nežno kristjansko, prestavljalo pa tudi ni mejnikov božjih postav. Čutila sva menda oba v srecu bolj na rahlo. A le ta nesrečni jezik je vedno zamrzaval v trdovratni triletni trmi in molčečnosti. Še le moj vpklic v svetovno vojno je izžlel Lojzi solze slovesa in privoščila mi je za slovo besede preko navadne službene merice:

„Sam ljubi Bog se nas usmili, še ubogega ka-

Predsedstvo državne zbornice pri cesarju in cesarici.

Dne 1. dec. sta cesar in cesarica tudi sprejela predsedstvo avstrijske državne zbornice. Sprejeti so bili: predsednik dr. Sylvester ter podpredsedniki vitez Pogačnik, Zdarsky, Romanczuk in Jukel. — Predsednik dr. Sylvester je nagovoril cesarsko dvojico v kratkih besedah, izrazil najgloblje žalost vsled smrti cesarja Franca Jožefa I. ter zagotovil cesarju in cesarici neomajno zvestobo in udanost.

Podpredsednika viteza Pogačnika, ki je prišel v vojni uniformi polkovnika strelcev, je nagovoril cesar z besedami: Vi ste pa iz Podnarta doma, Podnart poznam, sem se že skozi peljal. — Vitez Pogačnik: Da, Veličanstvo, jaz sem Gorenjec. — Cesar: Poznam Vaše kraje, saj sem bil že tam. — Dalje se je izrazil cesar, da je dobil najugodnejša poročila o izredni hrabrosti kranjskih deželnih strelcev. Pohvalil je Kranjsko, ki se je v tej vojni izredno patrijotično izkazala. Zato ga zelo veselil, da je mogoče odlikovati junaški kranjski pešpolk št. 17 s podelitvijo imejteljstva polka cesarjeviču.

Cesarica se je razgovarjala s podpredsednikom Pogačnikom o gospodarskih razmerah na Kranjskem in še posebej o gospodarskih posledicah, ki jih je deželi prinesla vojna.

Po razgovoru s posameznimi podpredsedniki sta se cesar in cesarica poslovila od gospodov, ter sta podala vsakemu posebej roko.

Cesar Karol I na čelu armade.

Cesar Karol I. je dne 3. t. m. prevzel vrhovno poveljstvo armade in mornarice in je izdal ob tej priliki sledeče armadno in brodovno povelje:

„Izvršujoč Svoje vladarske pravice, prevzamem vrhovno armadno poveljstvo in s tem vrhovno poveljstvo čez vse bojne sile Svoje armade in Svoje vojne mornarice. Za namestnika v vrhovnem armadnem poveljstvu določam maršala nadvojvoda Fridrika. Karol I.“

Dne 2. decembra je cesar Karol I. odpotoval v glavni vojni stan. Cesarica Cita ga spremlja.

Dar Ogrov pri slovesnosti kronanja v Budimpešti.

Pri slovesnem kronanju ogrskega kralja in kraljice v Budimpešti leta 1867 so podarili Ogru novokronanemu kralju 50.000 zlatov in kraljici tudi 50 tisoč zlatov. Tudi ob priliki kronanja cesarja Karola in cesarice Cite bodo podarili Ogru svojemu kralju 50.000 zlatov in tudi kraljici 50.000 zlatov.

Kronanje novega kralja in kraljice na Ogrskem bo baje dne 20. decembra. Kedaj pa bo avstrijski cesar prisegel na avstrijsko ustavo, še pa ni določeno.

Cesar Karol in malo dete.

Ko je cesar Karol leta 1913 mudil v Galiciji, je v neki vasi opazil, da v neki kmetski hiši mal otrok močno joka. Cesar je takoj, ne da bi koga vpra-

plana nam bodo ubili!“

Tako je bilo torej slovo hribovskega kaplana. Župnik mi je želel vrnitev po treh tednih. Lojza se je solzila in z Bogom odganjala mojo prerano smrt. Še farovski psiček me je na kratko povohnil, zafrkal repec in mi bevknil v zadnji pozdrav. Gostilničar, ki me je vozil, je nategnil vajeti s:

„Tiba, hot! lucika!“

In oddrčal sem navzdol proti Vuhredu na postajo.

II.

Vežba v Trstu in pohod v Galicijo.

Na železniški postaji v Vuhredu je kar mrgole o ljudi, moških kot žensk z otroci. Nekateri so stopali in se poslavljali vedrega, ukajočega obraza — mlada kri! Drugi so se vrteli resno-žalostnih obrazov, svesti si, da na pohod na vojsko ni kar navaden, vsakdanji sprehod zabave in oddiha.

Mene so nekateri bolj od strani pogledovali — češ, kaj bi se v tem času vozaril krog kolovratasti hribovskega kaplana, ki cesarske sukne nikoli nosil ni. Požiral sem te strupene poglede udano, brez zunanega znaka notranje jeze kot pravi rekrut, ki mora tudi povžiti in prenesti marsikatero pikro ter bridko od strani starejših cesarskih služabnikov. Komaj že sem učakal, da se je prikadil vlak že ves obložen z vojaštvom vseh vrst in branž. Zmuzal sem se s cvlico pod pazduhom v voz II. razreda in se stisnil ob kot k oknu na hodniku. Sedeži so bili vsi do zadnjega zasedeni od častnikov blestečih uniform in rožljajočih sabelj. Kako bi se bil pač upal, jaz, ubogi hribovski novinec, med te gospode, ki so že davno z veliko žlico zajemali postavne in vedo vojaškega stanu. Kot ponižni cestinar v templju, sem stal in napol čepel v kotu; celi čas od Vuhredu do Trsta.

Kaj se mi je vse premetavalo, plesalo in trkalo po glavi in v srecu med vožnjo, ne bom popisoval. Si

šal, s svojo soprogo Cito šel v dotično hišo ter vzal otroka na roke. Cesarica, tedaj še nadvojvodinja Cita, je malega dečka prijazno gladila, dokler ni prišla otrokova mati v hišo. Cesar je mater malo pokaral, zakaj pusti otroka samega brez varstva. Ljudje so se čudili cesarjevi prijaznosti in ljudomilosti. Cesar je velik prijatelj otrok. Če pride na svojih potovanjih v bližino otrok, jih kliče k sebi in jim deli darila.

Naše žrtve za domovino.

Zalostno poročilo so dobili starši Pihler v Selcah fare Sv. Ruperta, v Slov. gor., da je padel že dne 8. junija na južnem bojišču pri mestu Asiago sin Janez. Zadel ga je pri naskoku polentarska krogla in mu pretrgala nit mladega življenja. Bojeval se je vedno z vso gorečnostjo in hrabrostjo. Doma je bil vedno prav pridni, delaven in priljubljen fant. Vse ga je ljubilo in spoštovalo.

Zalostna usoda je zadel mater Jero Miklošič od Sv. Tomaža pri Ormožu. Izgubila je v teku te strašne vojske že tri sinove. Prvi, po imenu Ivan, je padel že v začetku vojske na severnem bojišču; drugi sin Franc pa je umrl meseca aprila t. l. na Ogrskem v bolnišnici. Najmlajši sin Alojzij je pa padel na italijanskem bojišču, zadet od sovražne krogle. Vsi trije so bili velika podpora svojih staršev. Bodi jim tuja zemlja lahka!

Na laškem bojišču je padel 36letni mož Martin Jurinec iz Brebrovnika pri Svečinjah. Lah je nekega dne v zgodnjih jutranjih urah srdito obstreljeval naše postojanke. Naš junak si je hotel popraviti nekoliko svoje kritje, a v tem ga je sovražna granata smrtonovarno ranila. V zadnjih besedah je naročil tovarišu, naj sporoči njegovi ženi, da naj plača sv. mašo, da bo lažje prenašal grozne oleditve. Po poročilu vojnega kurata je še isti dan izdihnil svojo junaško dušo. Dragi Martin! Zaplakala je ob Tvoji izgubi Tvoja družina, za katero si tako skrbel, jo srčno želel videti, posebno tri majhne otročičke, a ni se Ti želja izpolnila. Tam daleč v tirolski zemlji počiva Tvoje utrujeno telo, junaška duša pa naj vživa zasluženo plačilo tam, kjer preneha trpljenje.

Padel je na goriški fronti Alojz Senekovič od Sv. Urbana pri Ptujju, star 37 let. Zapušča neotlačljivo ženo z dvema malima hčerkičama. Bil je ljubeznjiv soprog, dober oče, skrben gospodar. Zapustil nam je najlepši vzgled, kakšnih žrtev da je vredno naše drago domovje. Slovenska vipavska zemlja je slastno popila kri svojega branitelja in končno sprejela še njegovo raztrgano truplo v večni počitek, junaška duša pa je odplavala na boljši svet po božjo plačilo. Neomadeževan, časten, slaven in večen nam bo Tvoj spomin! Na svidenje!

Na italijanskem bojišču je padel Leopold Matjašič, doma od Sv. Andraža v Slov. gor. Z njim je izgubila naša fara enega najvzlednejših in najbolj priljubljenih mladeničev. Kar je bil kot deček, to je ostal vse svoje življenje — veselje in nada svojih staršev in predstojnikov. Poročilo vojnega kurata č. g. Bogoviča o njegovi smrti je močno potrdilo njegove dobre starše in sestre, obenem pa jim je dalo potrebnega poguma in srčnosti, da voljno prenašajo ta hudi udarec. Zato je umestno, da se objavi tudi v tolažbo ostalim Leopoldovim sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti v tolažbo Leopoldovemu bratu Alojzu, ki se bojuje že nač eno leto na Balkanu. „Vsemogočnemu Bogu“, tako piše č. g. Bogovič, ki pravi: „v čegar rokah smo vsi, je dopadlo odpokloiti Vašega pridnega sina Leopolda. Padel je v četrtek, dne 26. oktobra, ob 4. uri popoldne. Bil je moj sluga, pridni in vesten in je skrbel za mene

pač lahko predstavlja vsak planinskega rekruta, ki drdva iz srečno-tihe planine v hrumeče, povrh pomorsko mesto — Trst! Niti trenutek mi ni bilo mogoče sesti med vožnjo. Otrplih nog sem krog 8. ure zvečer z veseljem pozdravil sprevoznikovo klico: Trst!

Bil sem na novem cilju. Ubral sem jo urnih korakov za drugimi izstopnimi častniki in vojaki. Pa pred kolodvorom so se razkropili kot bi jim podkuril pod petami na vse strani. Bili so pač vajeni velikega mesta in znali tudi, kam se treba obrniti, če človek zapusti železno progo.

Jaz sem pa obstal liki stor pred kolodvorom, nevede, kam bi se obrnil, kam stopil, da mi odkazejo novo službo. Nekaj podplatov sem pustil na onem trdem tlaku pred kolodvorom, predno sem pogruntal: vojak, četudi rekrut, spada v — kasarno! Tam bodo že ukrenili s teboj po postavi in predpisih. Toda kje bi naj bila ta vojašnica? V Trstu, kjer ležijo ulice križ-kraž, ne smeš kar za nosom kot pri sv. Juriju na Remšniku. Še te zamotane vozle sem razvezal, držeč se starega pravila: po vprašanih se daleč pride.

Stopil sem pred policaja in ga po domače lepo poprosil, naj mi tako bolj na debelo razpukša pot v kasarno. Izurjeno oko postave je zagledalo v meni hribovskega, mesta nevajenega rekruta in menil:

„Kasarne ne boste pogodili kar tako po pokazanju na levo in desno. Vzemite si fijakerja, ta vas bo že prismukal do cilja.“

(Dalje prih.)

kot lasten brat. Pet minut, predno je bil začet, je bil se pri meni. Kakih 100 korakov od močega stanovanja prileti granata, razpoči, en koček ga zadene nad levim očesom in gre skozi glavo. Imel sem le še toliko časa, da sem ga sprevidel. Zdravnik ga hitro obveže in odpošljemo ga koj v bližnjo vojno bolnišnico. Med potom izdahne. Pokopal smo ga na lepo vojaško pokopališče v Proseku. Mislil sem, da Vam ga ohranim, zato sem ga vzel za slugo. Pa je že bila božja volja! Tako smo vsi vsak trenutek pripravljani. Iskreno sožalje! Udajte se v božjo voljo! — Vsi, ki sočutimo s težko prizadeto Matjašičevo hišo, prosimo Vsemogočnega, da ohrani zdravega vsaj še Leopoldovega brata Alojza in mu nakloni srečno vrnitev v očetovo hišo.

Iz St. Ilje v Slov. gor. se nam piše: Tudi naša Marijina družba je zgubila več udov v vojski. Zadnji, ki je padel na italijanskem bojišču, je Jožef Pešl iz Poličkega. Leži pokopan na trientskem pokopališču. Največja tolažba za ubogo mater je bilo poročilo vojnega kurata, da je umrl previden s svetimi zakramenti. Brat njegov je pa že od začetka vojske vjet v Galiciji.

Nagle smrti je umrl v bolnišnici Rdečega križa v Konjicah vojak-domačin Mihael Kovač. Bil je od začetka vojske na bojišču. Pred kratkim je prišel domov, da bi se malo odpočil od prestanih naporov. Pa prišel je domov umret. V sredo, dne 29. novembra je izdihnil svojo junaško dušo. Ležal je na mrtvaškem odru istočasno s svojim najvišjim vojnim gospodom. Bilo je zelo slovesno pokopan. Kako resnične so besede, ki jih beremo v svetem pismu: Prišel bo pa dan Gospodov kakor tat... Pomisli, da smrt ne odlašaj; postava namreč tega sveta je umreti!

Č. g. vojni kurat Marko Skofič nam poroča, da je v vojni bolnišnici umrl dne 21. novembra hrabri junak Martin Grahornik, doma od Sv. Barbare v Slov. gor. Ranjen je bil od sovražne granate v trebuh dne 19. novembra in čez dva dni se je že ločil iz te solzne doline na kraj, kjer ni vojske in ne gromenja topov. Njegovo mlado truplo počiva v Rifenbergu pri Gorici. Bil je vzoren mladenič. Boril se je že od začetka vojske na severnem bojišču. Dne 28. decembra 1914 je bil težko ranjen v leve nogo. Komaj je malo ozdravel, je že skoraj zopet odrinil na severno bojno črto. Na južni fronti je bil odklikovan s srebrno svetinjo I. vrste. Ljubi Bog naj tolaži dobrega očeta in dragi mamice, ki že eno leto počiva v hladni zemlji, naj da veselo svidenje s sinom v nebeškem rajju. Pridni družini naše iskreno sožalje!

Vsem vrlim padlim slovenskim junakom časten spomin!

Oddaja žita.

Vojno-žitno-prometni zavod naznanja, da bodo, kakor je že bilo poprej določeno, z dnem 16. decembra znižane žitne cene in sicer: pšenica od 38 na 35 K, rž od 31 na 29 K, napolica od 31 na 29 K, ajda od 31 na 29 K, ječmen za krmo in zmletje od 32 na 29 K, ječmen za pivovarne od 36 na 33 K, oves od 30 na 28 K, koruza zluščena od 30 na 28 K, v strokih od 22.50 na 21 K in sicer pri meterskem stoku. Nespremenjene ostanejo cene za oluščene koruzne storže 12 K, za lečo in grah 55 K, fižol vsake vrste, izvzemši fižol za krmljenje, 40 K, zadnji fižol (fižol za živinsko pičo), zadnji grah in lečo 30 kron, piro 26 K in proso 28 K. Od dne 16. decembra nadalje bo plačeval vojno-žitno-prometni zavod oddano žito že po navedenih znižanih cenah.

O tem se nam še z okrajnega glavarstva poroča:

„Nespremenjene ostanejo cene: praznim koruznim storžem 12 K; fižolu vsake vrste 40 K; krmilnemu fižolu 30 K, prosu 28 K, za vsakih 100 kg.

Dosedaj veljavne višje cene se bodo plačevale le do dne 15. t. m. za istinito oddano žito; kot dokaz za istinito oddano blago velja samo od komisijonarja vojno-žitnega prometnega zavoda izdani prevzemni list. Vsak posestnik, kateri je oddal žito pred 15. t. m. ali do dne 15. t. m., mora torej skrbeti, da od komisijonarja tudi dobi prevzemni list.

Da zadnji dan, namreč dne 15. decembra, pri oddajnicah žita ne nastane silen naval, se priporoča, oddati žito ne še le dne 15. decembra, ampak že vsaj nekaj dni poprej.

Za vse one množine, katere se pripeljejo dne 15. decembra, pa se vsled velikega navala ob tem dnevu ne morejo prevzeti, se smejo dne 16. decembra plačati samo nižje cene.“

Ta odredba bo nekatere posestnike hudo zadel. Radi pomanjkanja delavskih moči na mnogih krajih niso mogli vsega žita v jeseni zmlatiti, ker je bilo mnogo drugega nujnega dela na polju, v vinogradih in drugod. Mnogim pri najboljši volji ni bilo mogoče žita docela zmlatiti, ampak so ga zmlatili le toliko, kolikor so ga potrebovali za seme in za prvo silo za prehrano družine. Ostalo snopje pa se navadno zmlati še le po zimi, ko ni drugega dela. Drugi pa, ki so sicer žito že jeseni zmlatili, pa nimajo vprežne živine, ker se je večina volov rekvirirala, a tujih voznikov pa še za drag denar ni dobili, da bi zapeljali žito na železniško postajo ali v mesto h komisijonarju. Mal posestnik nam piše o tem: „V Maribor, kamor imam oddati svoje žito, imam iz naše

občine (Drvanje pri Sv. Benediktu v Slov. gor.) hizu 26 km dolgo pot, t. j. peš 6 ur, z vozom (z volji) pa najmanj 8—9 ur. Oddati bi moral 400 kg zruja. Vole so mi rekvirirali, tudi sosed jih nima. Voznik zahteva za vožnjo v Maribor 30 K, kar je pri dolgi poti v mesto gotovo tudi opravičeno. Za 400 kg zruja (200 kg pšenice in 200 kg ovsaj) bi dobil 136 K. Ako plačam vozniku 30 K in računam 6 K drugih stroškov in 10 K zamudo časa, mi malo ostane. Naj bi oblast vse to vpoštevala in ne zahtevala, da vozimo žito v Maribor, ampak napravila bi naj raje tudi zunaj po vaseh oddajališča za žito. V tem slučaju bi gotovo ljudje mogli žito ob pravem času oddati. Naj oblasti vse te razmere vpoštevajo in naj tudi odredijo, da se stara cena še nadalje izplačuje. Posesnikom, ki le količkaj morejo, svetujemo, da oddajo vse odvišno žito, oziroma žito, ki je od vojaških komisij določeno za oddajo, vsaj do 15. dec., da tako nihče ne bo trpel škode. Vojno-žitno-prometni komisijonarji so te dni dobili nalog, da morajo vse oddajne liste dne 15. decembra zvečer ekspresno odposlati v Gradec.

Dodatno se nas še tudi prosi z okrajnega glavarstva, da bi opozorili vse tiste posestnike, ki so svoje žito že oddali, pa nimajo v rokah oddajnih listov ter še niso dobili skupička za žito izplačanega, da takoj (še pred 15. decembrom) pri žitnem komisijonarju zahtevajo svoj denar. Ko gre posestnik po denar, naj prinese bel oddajni list s seboj, da ne bo imel pota zastoj.

Omejitev klanja živine.

Stajerska cesarska namestnija je na podlagi ministrske odredbe z dne 9. septembra t. l. dne 28. novembra za čas vojske sledeče odredila:

Omejitev klanja brejih krav, telic, svinj in telet.

Krave in telice kakor tudi svinje, ki so tako močno breje, da osebe, ki se pečajo z živino, lahko spoznajo brejest, se ne smejo — izvzeto je klanje v sili — ne prodati in ne zaklati. Za klanje se tudi ne smejo prodati in ne zaklati teleta, ki še nimajo znamenj dozorelosti, t. j. ako še nimajo osem popolnoma razvitih zob-sekavcev. V veljavi še ostane tudi ministrska odredba z dne 6. julija 1916, po kateri se določa, da se svinje za mast do teže 60 kg in mesne svinje, ki tehtajo do 40 kg, ne smejo zaklati.

Dojne in plemene krave, teleta, volji in bikli.

Dojne in plemene krave, teleta po ½ leta kakor tudi telice, stare od ½ do 2½ leta, nadalje volji in bikli v starosti od ½ do 2 leti se smejo prodati ali zaklati samo z uradnim dovoljenjem. Starost 2½ let se spozna, ako ima živinčce 4, starost 2 let pa, ako ima 2 široka zoba (sekavca).

Uradna dovoljenja.

Za uradna dovoljenja se bodo po vseh občinah od okrajnega glavarstva določile izvedene osebe, A dokler pa se taka izvedena oseba ne določi, izvršuje to službo občinski predstojnik. Službo izvedenca, ki je častna služba, mora na poziv glavarstva vsakdo prevzeti. Dovoljenja za klanje dojnih in plemenih krav se smejo dati samo tedaj, če njihova gojitelj v gospodarskih razmerah dotičnega posestnika ni več utemeljena. Za odprodajo ali klanje telet, ki že imajo znake zrelosti, je uradno dovoljenje takrat dati, ako je posestnik tekom zadnjih 6 mesecev, nazaj računeno od dneva, ko je prosil za dovoljenje, najmanj dve tretjini telet odredil za plemo. Dovoljenja za klanje telet in mlade govede se živinorejcu lahko dajo, ako n. pr. živinčce telesno ni sposoben za plemo; če ima kako bolezen ali napako; če je tako slabo razvito, da očitno ni za plemo; ako močno primanjkuje prostora ali krme; če posestnik za sebe ali za obstoj svojega gospodarstva nujno potrebuje izkupiček za prodano živinčce. Ko se živinčce odproda, se mora kupeu izročiti uradno dovoljenje, na katerem je živinčce posebno glede starosti natančno popisano. Tudi v živinskem potnem listu se mora v tem slučaju v razpredelku „natančen popis živali“ vpisati tudi starost živinčeta. Živina (prej opisane vrste) se poprej ne sme odposlati za klanje, dokler ne pride uradno dovoljenje. To uradno dovoljenje se mora na živinskem potnem listu in v zvezku potnih listov, ki ostane pri občini, zaznamovati in sicer z označbo števila in datuma tozadnega uradnega dovoljenja. Ako pa se živina ne sme zaklati, pa se mora na potni list zapisati „Živinčce se ne sme zaklati!“

Lastnik živinčeta, za katerega uradna oseba (zaupnik) v občini ni hotela dati dovoljenja za klanje ali odprodajo, ima pravico, da se tekom 14dnevne roka pritoži pri okrajni politični oblasti. Politična oblast potem tekom 8 dni končno veljavno odloči, ali se pritožbi ugodi ali ne. Oblast mora vprašati župana za njegovo mnenje. Proti tej odločitvi ni ugovora. Na sejem za klavno živino se ne sme nobena živina prignati brez uradnega klavnega dovoljenja na živinskem potnem listu.

Kdor pa prodaja ali kupi kako klavno živinčce brez uradnega dovoljenja dovoljenja ali se na kak drug način pregreši proti tej vladni odredbi, se kaznuje z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do 6

mesecev. Mesar ali kak drugi obrtnik pa, če se pregreši proti tej odredbi, pa lahko zgubi tudi pravico do izvrševanja svoje obrti.

Odredba je že stopila v veljavo.

Omenimo še, da za prodajo plemene živine, ki ni namenjena za klanje in ki se proda doma ali se žene na sejm za plemeno živino, ni treba uradnega dovoljenja.

Velika železniška nesreča na Ogrskem.

Dne 1. decembra, ob 1. uri popoldne, se je prigodila na železniški postaji Hecceghalom, nekako 45 km pred Budimpešto (na progi Gradec-Budimpešta) železniška nesreča, ki je ena največjih železniških nesreč, kolikor se jih je dosedaj pripetilo ne samo na Ogrskem, ampak sploh v celi Evropi.

Nesreča se je pripetila sledeče: Graški osebni vlak se odpelje pravočasno iz Budimpešte proti Gradcu ob 9.15 zvečer, a zadnje čase je imel vedno velike zamude in je usodnega dne zapustil Budimpešto še le ob 11. uri ponoči. Na postaji Hecceghalom je privozil še le ob 1.15 ponoči. Na tej postaji je dobil vodja osebnega vlaka povelje, da mora na postaji počakati na dunajski brzovlak. Vsled tega se je moral graški osebni vlak postaviti na železniški tir, ki se je nahajal nekoliko ob strani. V trenutku, ko se je vršilo premikanje graškega osebnega vlaka, je prihrumel dunajski brzovlak, ki je vozil z brzino 75 km na uro. Lokomotiva, voz za prtljago in prvi voz osebnega vlaka so se še pravočasno pripeljali na postranski tir. Ker je dunajski brzovlak vozil z veliko brzino, je bila nesreča neizogibna. Lokomotiva dunajskega brzovlaka je zavozila v drugi voz graškega osebnega vlaka, ki je bil s potniki natlačeno poln, in ga takorekoč prerezala na dva dela, ostali železniški vozovi so pa bili popolnoma razbiti. Čudno je bilo, da sta ostali lokomotivi kakor tudi strojevodji obeh vlakov nepoškodovana. Zanimivo je tudi to, da se je na kraju nesreče zgodila pred 20 leti enaka železniška nesreča, ki pa ni zahtevala toliko človeških žrtev.

Prvi trenutki nesreče so bili nepopisni. Vozovi poštne vlaka so bili popolnoma razbiti. Megleno in temno noč so razsvetljevali goreči vozovi, iz katerih so se slišali obupni klici ranjenih potnikov in zlasti žensk. Z rešilnim delom so takoj pričeli. Iz Budimpešte je takoj prihitel na pomoč vlak z zdravniki, zdravili in z obvezili.

Nesreča je zahtevala groznih žrtev. Izpod razvalin so izkopali 72 mrtvih, 170 ranjenih, izmed teh je bilo 60 oseb težko ranjenih.

Tudi salonski voz brzovlaka, v katerem je spal civilni deželni upravitelj Srbije, pl. Taloci, je bil popolnoma razbit. Taloci je bil usmrčen. Glavo mu je predrila cev parne kurjave. Vse ostale osebe, ki so se nahajale v tem vozu, so ostale popolnoma nepoškodovane.

Kdo je zakrivil to grozno nesrečo, še ni pojasnjeno. Strojvodja brzovlaka, Vida, ki je že nameraval stopiti v pokoj, je veljal za enega najboljših strojevodij, istotako strojevodja osebnega vlaka J. Dingha. Strojvodja Vida, katerega so že zaprli, zatrjuje, da ni videl nobenega signala ali znamenja, da bi moral pred postajo počakati. Tudi zatrjuje, da zavor ni deloval povoljno. Strojvodja osebnega vlaka pa zatrjuje, da ga ne zadene nobena krivda. Pogreb žrtev te nesreče je bil nad vse veličasten. Naš cesar je poslal svojega brata nadvojvodo Maksu s posebnim vlakom v Budimpešto z naročilom, da obišče in tolaži ranjence, ki so ponesrečili. Ob mrtvaškem odru ponesrečenega Talocija je cesarjev brat molil in položil na krsto venec, drug krasen venec je pa položil na mrtvaški oder drugih ponesrečenec.

Rumunsko bojišče.

Naše armade se bližajo rumunskemu glavnemu mestu Bukarešti. Zanjka okrog tega mesta je vedno bolj zategnjena. Od zadnjega našega poročila so imeli boji na rumunski fronti sledeči potek: Dne 29. novembra so čete generala pl. Falkenhayna zavzele mesti Pitesti (45 km južno od Kampolunga) in Kampolung. Z zavzetjem teh dveh mest je odprta pot v Rumunijo tudi preko prelaza Törzburg (južnozahodno od Brašveva). — Drugi dan, dne 30. novembra, so se Rumuni vzhodno od Pitestija postavili našim v bran, a bili so vrženi zopet dalje proti vzhodu. Donavska armada, ki prodira od juga sem proti Bukarešti, je prekoračila reko Niaslov, ki se južnozahodno od Bukarešte izliva v reko Argesul. V Dobruči je sovražnik napadel bolgarsko levo krilo, a je bil odbit. — Dne 1. decembra so naši jugozahodno od Bukarešte dosegli spodnji tok reke Argesul. Tudi na ostali fronti smo napredovali. Rumunske čete, ki so v prostoru vzhodno od Kampolunga in Pitestija dobile povelje, da morajo rati na svojih mestih umreti, nego se umakniti, so se raje umaknile.

Dne 2. decembra so se Rumuni jugozahodno od Bukarešte uprli, a naši so jih vrgli čez reko Niaslov. Zahodno od Bukarešte pa smo prekoračili reko Argesul in se tako približali Bukarešti na 17 do 12 km. — Dne 3. decembra je naša donavska armada ob reki Argesul izvojevala zmago nad Rumuni. Borbe so se udeležile avstrijske, nemške, bolgarske in turške čete. S spretno obkrožitvijo so naši prisilili sovražnika, da se je umaknil zopet dalje nazaj. Jugovzhodno od Pitestija smo prodrli do mesta Titu, katero smo zasedli; zavzeli smo tudi mesto Tirgoviste (vzhodno od Pitestija). — Dne 4. decembra je donavska armada tudi južnozahodno od Bukarešte prekoračila reko Argesul. Severozahodno od Bukarešte so naši prekoračili železnico Bukarešta-Tirgoviste. Donavska armada pa je bila ta dan izpostavljena hudim sovražnim napadom. Celoten vspeh bojev zadnjega tedna je, da stojijo naše armade tik pred Bukarešto, kjer se bo bila te dni skoro gotovo velika bitka. Naš plen je naravnost ogromen. Od zadnjega našega poročila do srede, dne 6. t. m., smo vjeli blizu 30.000 Rumunov.

Na severovzhodni sedmograški fronti se vršijo srditi boji. Rusi in Rumuni napadajo armadi generalov Köves in Arc z veliko silo.

Proti Bukarešti in Ploestiju.

Nemško večerno poročilo od dne 5. decembra pravi:

V Rumuniji prodiramo dalje proti Bukarešti in Ploestiju (mesto severno od Bukarešte).

Bukarešta za Rumune izgubljena?

Pariški list „Temps“ piše, da je Bukarešta za Rumune izgubljena. Četverosporazum pa boče kljub temu nadaljeval vojsko, dokler Nemčija ne bo popolnoma izčrpana.

Zmaga nad Rumuni

Naši so dosegli v zahodni Rumuniji s tem, da so prodrli tik pred mestna vrata Bukarešte, veliko zmago nad Rumuni. Ta zmaga je posebno značilna, ker se je posrečilo poraziti I. rumunsko armado in združiti Mackensenovo in Falkenhaynovo armado in tako napraviti iz Dobruče preko Rumunije kratko in skupno bojno črto. Vojska z Rumuni pa še ni končana. Ruski listi pišejo, da rusko-rumunski generalni štab računa z možnostjo, da bi se rumunska armada umaknila pred našimi še dalje proti vzhodu na črto Galac-Focany, tako, da bi šla bojna črta v ravnini črta s karpatsko fronto (od Jablonice v Galiciji v jugovzhodni smeri proti Črnemu morju).

Ogromen plen v Rumuniji.

Plen naših čet v Rumuniji je ogromen. Samo od 29. nov. do 3. dec. smo vjeli čez 20.000 Rumunov. Topov smo že vsega skupaj uplenili najl 300. Se večje vrednosti pa so uplenjena živila: žito, moka, riž itd. V zasedeni Rumuniji se pod poveljstvom generala Tüllfa sestavljena uprava trudi, da spravi živila po Donavi, železnicah in cestah v Avstrijo in Nemčijo. Rumunsko žito nam bo pomagalo, da bomo še dalje vstrajali v tej vojski.

Bukarešta.

Bukarešta, kateri se sedaj naše čete približujejo od juga, zahoda in severa, je glavno mesto Rumunije in leži na široki ravnini, ki se radi svoje izredne rodovitnosti imenuje „žitnica Evrope.“ Bukarešta šteje približno 300.000 prebivalcev in leži ob reki Dambovica (pritok reke Argesul). Mesto je obdano krog in krog z 70 km dolgim trdnjavskim pasom, na katerem je čez 780 topov. Bukarešta je najmočnejša trdnjava v južni Evropi.

Rusko bojišče.

Rusi že več kot teden dni napadajo našo karpatsko bojno črto od prelaza Jablonica do mesta Kezdivasarnely na Sedmograškem (dolga nad 300 km) z veliko ljutostjo. Namen novega ruskega napadanja je očividno: Vdreti čez mejo na Ogrsko in tako prisiliti naše, da bi odtegnili več svojih čet izpred Bukarešte in razbremeniti Rumune. Do sedaj se jim ni posrečilo ne eno in ne drugo.

V ruski dumi je novi ministrski predsednik Treprov rekel, da se bo Rusija tako dolgo borila na strani četverosporazuma, dokler ne bo sovražnik popolnoma premagan in dokler morski ožini Bospor in Dardanele ter Carigrad ne bodo v ruski posesti.

Italijansko bojišče.

Topovski ogenj je zadnje dni na Krasu posebno srdit. Ako nas vsa znamenja ne varajo, stojimo zopet pred novimi hudimi italijanskimi napadi, to je

pred deseto italijansko ofenzivo. Lahki so se lotili sedaj zlasti spodnjega obmorskega dela kraške fronte. Bojna črta teče na tem prostoru zahodno od Devina proti Trzinu in zahodno od Jamljan proti Opatjemu selu.

V strelnih jarkih prebiramo nedeljske evangelije in vojne postne pridige.

Desetnik Alojzij Anderlič piše s tirolskega bojišča č. g. župniku Gomilšku:

Nahajamo se v pravem orlovskem gnezdu, ki je obdano krog in krog z visokim skalovjem. Tukaj nam ne more polentar razdreti postojank, se manj pa razkropiti naših krdel. Ze nešteto krat je to poskušal, ali ni se mu posrečilo. Ker je spoznal, da je zaman, zaganjati se v neprodni zid, ob katerem smo le mi slovenski fantiči, je popustil sedaj nekoliko svoje neumno napadanje na tej strani ter se je zagnal proti goriški strani. Pa tudi tamkaj se je prav močno opekkel, ker je zadel ob prav trdo skalo, katero tvorijo naši bratje Slovenci. Zato neumni polentar močno krvavi, ker še ga ni srečala pamet. Mi si pa sedaj pridno znašamo skupaj gradivo ter si napravljamo gnezda, da se zavarujemo pred dežjem in bližajočo se zimo, ki jo bomo morali skoro gotovo tukaj preživeti.

V strelnih jarkih prebiramo prelepe knjižice, n. pr. „Nedeljski evangeliji“, „Vojne postne pridige“, ki so nam zares neprecenljive vrednosti, ker za nismo bili od meseca aprila v ozadju, da bi mogli božjo besedo poslušati iz ust duhovnika. Zato prebiramo nedeljske evangelije in pridige, da si poživimo sv. vero ter se pripravimo za nadaljne napore, kakaj brez božje pomoči in brez sv. vere človeku gotovo ni mogoče prenašati teh groznih naporov in težav. — Prav težko je tudi pričakujemo pondeljka, ko nas tu obišče naš dragi prijatelj „Slovenski Gospodar“, ki nam prinaša pozdrave iz domovine. Zato tudi mi slovenski fantje pošiljamo srčne pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ ter si srčno želimo skorajšnjega svidenja v dragi domovini, v kar nam najpomaga Bog!

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se vrše vsled trajno neugodnega vremena večinoma le artilerijski boji. — Močnejši sunki angleških čet pri mestu Albert so bili odbiti.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču severno in severnozahodno od Bitolja hudi boji, istotako vzhodno od reke Črne ter ob reki Mogleni. Vsi napadi Sarraillove armade na bolgarsko-nemške postojanke so bili odbiti, razven ob reki Črni, kjer so se Bolgari neznatno umaknili.

Grčija.

Četverosporazum je zahteval od Grčije, da mu izroči vse svoje topove in sploh vsa vojaška skladišča ter mu popolnoma prepusti vse železnice, pošto, in brzovjav. Da podpre to svojo zahtevo, je izkrcal pred glavnim mestom Atenami 3000 mož. Grški kralj je četverosporazumovo zahtevo odklonil, pač pa dovolil, da mu Grčija proda šest baterij. Med izkrcanim vojaštvom in kralju vdanimi četami je prišlo v Atenah do bojev. Grški kralj je celo odredil mobilizacijo atenskega armadnega zbora, vsled česar je bil četverosporazum prisiljen odstraniti svoje čete iz Aten. V grškem vodovju je zbranih 40 četverosporazumovih vojnih ladij, iz česar se sklepa, da se nahaja Grčija pred novimi četverosporazumovi nasilstvi.

Tedenske novice.

Cesar na bojišču. Ko je bilo na Dunaju vse, kar je z nastopom vladarstva združeno, izvršeno, se je cesar Karol I. podal v glavni vojni stan. Dne 3. dec. je v glavnem vojnem stanu sprejel ministrskega predsednika Körberja, kateri mu je skozi tri ure poročal o najvažnejših zadevah, osobito o prehranjevalnem vprašanju. Vest, da je cesar kakor najhitreje šel med svoje vojake, je vzbudila po celi državi in posebno pri vojaštvu veselje in navdušenje.

V kapucinski grobnici na Dunaju. Cesarška grobnica pri kapucinih na Dunaju je bila te dni odprta za občinstvo. Koj prvi dan jo je obiskalo na tisoče oseb, med temi posebno mnogo častnikov in vojakov, ki prihajajo počaščit svojega mrtvega najvišjega gospodarja. Cesarjevo krsto obdajajo mnogoštevilni veneci.

Zastopniki štajerskih Slovencev pri cesarjevem pogrebu. Pri cesarjevem pogrebu na Dunaju so štajerske Slovence zastopali poslanci dr. Korošec, dr. Jankovič in dr. Verstovšek. V cerkvi sv. Stefana jim je bil odkazan prostor v levi lačji cerkve.

Hrvatsko-slovenski državnozborni klub je imel dne 28. novembra v Gradcu dve seji. V prvi seji je govoril klubski predsednik dr. Korošec sožalje hrvaško-slovenskega naroda povodom smrti cesarja in kralja Franca Jožefa ter izrazil radost in udanost napram novemu vladarju Karolu I. Oboje se je brzojavno potom javilo na Najvišje mesto. — V drugi klubovi seji se je vzelo na znanje poročilo predsedništva o raznih političnih zadevah ter odobrilo, da se je pri seji klubovih načelnikov zavzelo, naj se kakor najhitreje otvori državni zbor. Sklenilo se je, da se ukrene vse primerno v svrhu združenja vseh slovenskih in hrvaških sil in zjedinenja celokupnega slovenskega in hrvaškega naroda pod žezlom Habsburžanov na slavo in moč njihovo ter cele monarhije in obenem na osiguranje obstoja in razvoja naroda samega, s čimur bi se ozirovorila glavna točka klubovega programa. Razpravljalo se je nadalje o različnih, med vojsko nastalih narodnopolitičnih vprašanjih vseh slovenskih in hrvaških dežel ter storilo potrebne sklepe. Ravnotako se je razpravljalo in sklepalo o begunskem vprašanju in aprovizaciji.

Slov. Kmečka Zveza za Štajersko je imela dne 5. novembra dobro obiskano odborovo sejo, v kateri se je izrazilo sočutje povodom smrti cesarja Franca Jožefa in udanost napram novemu cesarju. Odbor je vzel poročilo o splošnem političnem položaju na znanje, se bavil z različnimi vprašanji deželne uprave ter storil tozadevne sklepe. Nazadnje je odbor soglasno sklenil, da najodločnejše ugovarja proti nameravani deželni nakladi na vino, oziroma državnemu vinskemu davku, ker bi bilo to za slovenskoštajersko vinogradništvo uničevalno. Te svoje z razlogi dobro podprte ugovore bo javil tudi deželni odbor in državnim oblastim.

Vojaško-duhovniške vesti. Nadvojvoda Franc Salvalor je za zasluge za Rdeč križ podelil vojnemu superiorju monsignorju Antonu Jaklič in vojnemu kuratu Juraku častni križ drugega razreda z vojnim okraskom. — Duhovni profesor na mariborski vojaški realki Peter Štefan je povisani o osmi činovni razred.

Duhovniške vesti. Č. g. Maks Asič, provizor na Ponikvi ob južni železnici, je prestavljen kot provizor k Soodnji Sv. Kungoti.

Sveto pismo. Slišali smo, da je g. profesor Zidanšek priredil poljudno izdajo Sv. pisma N. Z. Kaj je neki vzrok, da ne izide? Slovenski vojaki, zlasti ranjenci v bolnišnicah, mnogo povprašujejo po Sv. pismu. Zelo je želiti, da pride priročna izdaja Sv. pisma kakor hitro mogoče na svetlo.

Vojskovodja Borojevič star 60 let. Sloviti vojskovodja ob Soči, generalni polkovnik Svetozar Borojevič pl. Bojna je obhajal v soboto, dne 2. decembra svoj 60. rojstni dan. Ves slovenski in hrvaški narod, cela naša hrabra armada kliče te dni slavnemu branitelju slovenske in avstrijske domovine: Se na mnoga leta! Sava velikemu sinu vrie Hrvatske!

† Dr. Ivan Presker. V Velikih Laščah na Kranjskem je pri svojem zetu dr. Geršaku dne 2. t. m., previden s sv. zakramenti za umirajočce, umrl vpokojeni višji deželnosodni svetnik dr. Ivan Presker, brat č. g. Karola Presker, župnika v Kapelah. Umrl je slovenskoštajerski rojak in je del časa tudi služboval kot sodnik v Ormožu in nato v Ljubljani. Rajni je bil zavoljo svojega pravičnega postopanja in ljudomilega občevanja med ljudstvom zelo priljubljen. Bil je značajan narodnjak. Svetila pokojniku večna luč!

Novi skupni finančni minister. Cesar je imenoval bivšega notranjega ministra in tržaškega namestnika Konrada princa Hohenlohe za skupnega finančnega ministra, kateremu je podeljena tudi uprava Bosne in Hercegovine.

Dr. pl. Körber državni uradnikom. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je za državne oblasti v njihovem uradnem delovanju izdal sledeča navodila: Prejkoslej mora za državne oblasti kot najvišje pravilo veljati strogo ravnanje po obstoječih postavah. Pred postavo je vsakdo enak. Ako bi se ta zahteva postavila ne vpoštevala, bi to ne bila samo krivica, temveč nevarnost, ki bi omajala vero v pravičnost, in s tem tudi spoštovanje in udanost do države. Prebivalstvo, ki z vstrajnostjo in velikimi žrtvami daje v tej vojski jamstvo za pravni prepoved domovine, bi to smatralo kot čin nevhvaležnosti. Oblasti se morajo torej pri svojih odlokih ravnati izklju-

čno po stvarnih razlogih. Oblasti morajo imeti vedno pred očmi, da tisti, ki deluje za ljudstvo, deluje za državo in smatrati morajo tudi za svojo dolžnost, da v okvirju svojega uradnega delokroga sodeinujejo pri kulturnem in gospodarskem razvoju. V neprestanem in nesebičnem delu za javno dobrobit leži vir uglede in veljave. Zahtevam od uradnikov ne samo vzgledno vedenje v občevanju z vsakim in takošnjo rešitev uradnih opravil, zahtevam tudi toplo zavze-manje in sočustvovanje z željami in koristmi prebivalstva, ki ima z ozirom na doprinešene žrtve na blagu in krvi popolno pravico, da jih zahteva. Vse to pa zahteva, da se tudi prebivalstvo natančno držijo postav in naredb in da se postopa brezobzirno proti vsakemu, ki skuša v svoj prid, a v škodo splošnosti, se izogniti postavi. Postave se izdajajo za varstvo prebivalstva in celo določbe, ki jih posameznik morda težko čuti, se morajo izpolnjevati, ker le na ta način bo mogoče zdržati do zmage in se more s tem zagurati dobrobit splošnosti. Temu služiti je dolžnost nas vseh; te dolžnosti se ne more nikdo izogniti. Pri izpolnjevanju dolžnosti pa morajo iti oblasti z lepim vzgledom naprej.

Vojno posojilo. Vsak, kdor le more, naj podpiše vojno posojilo. Posojilnice naj podpišejo, če ni drugih ovir, vsaj toliko, kolikor znaša njih rezervni fond. Občina naj bi nobena ne manjkala med onimi, ki so podpisovale vojno posojilo. Ako občine nimajo denarja, naj se obrnejo na naše domače posojilnice in hranilnice, ki jim bodo gotovo rađe šle na roko. Slovenci, podpisujte!

Glede podpisovanja petega vojnega posojila se nam poročila s pristojne strani: Poštnohranilništemu uradu in tudi bančnim zavodom prihajajo množestvilna vprašanja s strani prebivalstva, kako in kje naj se podpiše vojno posojilo potem, če je podpisovalec dobil tudi od uradnega, vojaškega ali civilnega mesta vabilo na podpis. Tudi v teh slučajih velja za podpisovanje vojnega posojila splošno in brezizjemno veljavno načelo popolne svobode podpisovalca gleda načina in kraja podpisa. Vsakomur je brez izjeme in brezpogojno svobodno, da podpiše vojno posojilo pri podpisovalnici, ki si jo izbere sam in to tudi tedaj, če bi bila morda v uradnem vabilu imenovana kaka druga podpisovalnica. Priporočljivo je samo in tudi vedno zadostuje, da se dotičnemu uradnemu mestu, kakor hitro se je izvršil podpis, to sporoči, da se mu tako omogoči v interesu stvari zaželeni pregled o splošni udeležbi pri podpisovanju.

Zadržna Zveza v Ljubljani (oddelek za Štajersko v Mariboru) priredi v torek, dne 12. t. m., skupščino vseh članic. Občni zbor bo v Mariboru in sicer v uradnih prostorih Koroška cesta št. 5. Začetek ob 10. uri predpoldan. Na dnevnem redu so važne točke, osobito predavanje o novih davkih in pristojbinah, katere zadevajo zadržuge. Naj vsaka zadržuga pošlje zastopnika na zborovanje!

Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje 7. pešpolka iz sneženih koroških pogorij vsem slovenskim fantom in dekletam ter sploh vsem domačim in tudi bralcem „Slovenskega Gospodarja“: Alojz Muršec od Sv. Petra niže Maribora, Alojz Možina iz Turskega vrha pri Ptuj, Podkrajnik Martin iz Ljubna, Kmetec Janez iz Maribora, Henrik Meglič iz Kamnice pri Mariboru, Karol Lešnik iz Celja, Klemenčič Vincenc iz Solčave, Korar Janez iz Ormoža, Kokot Martin iz Korenjaka pri Ptuj, Furlan Franc iz Dobove pri Brežicah, Trobej Franc iz Staregatrge, Vojnik Anton iz Zelezne Kaple, Tikelj Franc iz Dola pri Ljubljani, Ribič Janez iz Male vasi niže Ptujja ter Sternač Franc iz Braslovč pri Celju.

Pozdrav slovenskoštajerskih mladeničev. Piše se nam: Podpisani slovenskoštajerski mladeniči, ki služimo pri c. kr. etapnemu bataljonu, pozdravljamo vse slovenske organizacije, vse slovenske mladeniče in dekleta ter vse bralce „Slovenskega Gospodarja.“ Franc Cajnko, Savci, Sv. Tomaž pri Ormožu; Ivan Bezjak, Sv. Marko pri Ptuj; Slaček Blaž, Sv. Antona v Slov. gor.; Senekovič Alojz, Sv. Ana v Slov. gor.; Bergles Martin, Ponikva ob južni žel.; Ivan Medvešek, Rajhenburg.

Gospodarske novice.

Zetvene komisije in občinski uradi, pozor! Mnogo je neobdelanih zemljišč, ker so njih lastniki pri vojakih. Vsak pa ve, kako je v sedanjem času važno, da se vsak prostor porabi za pridelovanje živil. Da se to doseže v kolikor mogoče popolnem obsegu, namerava c. kr. namestništvo v Gradcu vzeti taka zemljišča v najem. Pozivajo se toraj posamezniki, občine in zetvene komisije, da čim prej naznanijo taka zemljišča c. kr. zetvenemu komisarju pri okrajnem glavarstvu. V naznanilu naj se navede občina, v kateri dotično zemljišče leži, potem popolno ime in bivališče lastnika, dalje obseg zemljišča s pripombo, za kateri pridelek je isto najbolj sposobno; navesti je tudi vzrok, iz katerega lastnik zemljišča ne more obdelati sam in

slednjič najemninsko ceno. Zemljiški posestniki, občinski uradi in zetvene komisije okrajnih glavarstev v Brežicah in v Konjicah morajo poslati taka naznanila najkasneje do dne 15. decembra t. l. zetvenemu komisarju c. kr. vinarskemu nadzorniku Francu Matjasiču v Gradec, Burggasse 5. Na poznejša oglasa bi se ne bi smelo več ozirati. — Fr. Matjasič.

Oddaja žita. Cesarsko namestništvo je te dni izdalo velike rdeče lepake, na katerih se kmetovalci pozivajo, da do dne 15. decembra oddajo svoje odvišno žito. (Glej naš članek „Oddaja žita“ na 3. strani!) Iz teh plakatov ni jasno razvidno, ali se bodo za žito, oddano dne 15. decembra, plačevale znižane prevzemne cene, ali se se bo plačevalo po starih cenah. Mariborski žitni komisijonar nam poroča, da je na rdečih lepkih gotovo tiskovni pogršek in da se mora za žito, ki se odda dne 15. t. m., plačati dosedanja, torej neznižana cena. Znižana cena se bo plačevala za žito, ki bo oddano počenši od 16. dec. zjutraj naprej.

Rekviriranje živine. Iz mariborskega okraja se nam piše: „Tukajšni nakupovalec hoče odvzeti ljudem najpotrebnejšo živino. V ptujskem okraju — Sv. Marjeta niže Ptuj — pa se sedaj ponujajo trikrat več, nego se odvzame.“ Zdi se nam, da graška osrednja vnovčevalnica ni natančno preračunala, koliko živine bi kateri okraj lahko oddal. Pritožbe, da se v nekaterih okrajih jemlje preveč, v drugih pa zopet premalo, so vedno gostejše. Naj bi se pri tem vendar malo bolj oziralo na položaj in želje prebivalstva ter na število razpoložljive živine.

Koze za mleko. Štajerska vnovčevalnica za živino je dobila pred tednom iz Švice več sto molznih koz zlahne švicarske pasme. Mleko teh koz se baje ne razločuje mnogo od kravjega mleka in nima nobenega neprijetnega okusa. 1 koza stane 200 K. V Mariboru sprejema naročila za koze okrajni živinozdravnik g. Pišer na okrajnem glavarstvu.

Bakrena galica in žveplo. Kdor se ni naročil bakrene galice in žvepla, naj to takoj stori. Okrajni zastopi morajo te dni vsa naročila poslati Zvezi gospodarskih zadrug. Župani, ki še seznanjeni niso odposlali, naj iste takoj odpošljejo, da vinogradniki l. 1917 ne bodo brez galice in žvepla. Kakor se nam zatrjuje, je baje okrajem obljubljeno, da bo za leto 1917 dovolj galice in žvepla na razpolago.

Čreslo. Posredovalnica za čreslo osrednjice za kože in usnje, Dunaj I. Zedlitzgasse št. 8, je naznanila poljedelskemu ministrstvu, da se je v zadnjem času popraševanje po čreslu zopet nekoliko zboljšalo ter da bo v stanu prodajati zalogo čresla za boljše cene, kakor so bile dosedaj. Imenovana posredovalnica je tudi naznanila, da bo bržčas mogla sprejemati do 15. decembra tozadevne ponudbe, katerim mora biti pridjan vzorec in navedba cene.

Rožje za krmo. V tržaški okolici namerava aprovizacijska komisija pri Sv. Soboti (v mlinu) postaviti stroj za mleto rožja, katera je precej dobra krma za govedo in konje. 100 kg te krme je po priliki toliko vredno, kakor 60 kg sena. Ako v začetku neče živina trnega zdroba jesti, se pri-meša nekoliko zrezanega sena in malenkost soli. Ker gre letos mnogokje jako trda za krmo, opozarjamo vinogradnike, naj ne zametajo ali pokurijo trsnih odrezkov, ampak jih uporabijo za krmo. Kder nima živine, ponudi naj množino rožja se eda, kr mu pritanjkuje živinske krme. Rožje se lahko treje tudi na sadnih vrtovih.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju zelo malenkostno, ker so skoro vsi hmeljski trgovci iz Nemčije zapustili Zatec. Cene za tuj hmelj slabejše kakovosti so nekoliko padle in so se gibale med 100 do 135 K za 50 kg. Hmeljski prekupeci držijo svoje hmeljske zaloge, ker pričakujejo boljših cen.

Zvišanje železniških tarifov in pristojbin. S 1. februarjem 1917 stopi pri vseh avstrijskih državnih in zasebnih železnicah v veljavo nov železniški tarif za prevažanje oseb in blaga. Zlasti bodo zvišane pristojbine za prevažanje oseb, psov, prtljage, in ekspresnega blaga.

Kaj je s sladkornimi kartami? Od raznih strani se pritožujejo, da dobijo ponekod priprosti ljudje mnogo manj sladkornih kart, kot jim gredo. Vprašali smo na merodajnem mestu, kaj je s to zadevo. Reklo se nam je, da morajo osebe, ki delijo karte, dati za vsako družino toliko sladkornih kart, kolikor oseb je v hiši na hrani. Nihče nima pravice komu števila kart zmanjšati. Ako jih imajo šolska vodstva premalo, morajo se obrniti do okrajnega glavarstva, ki jim bo takoj naknadno poslalo manjkajoče sladkorne karte.

Lug za pranje ne sme biti preoster, ker bi razjedel perilo in prežrl kožo na rokah.

Pripomoček zoper glivice na lesu in zidu. Namaži vlažna mesta, kjer se prikažejo te glivice, z raztopino boraksa in vode (kolikor ga more voda raztopiti). Kjer ni duha na potu, tam je dobra za to tudi surova karbolna kislina.

Domači zajci (kunci) so neplodni večkrat zaradi tega, ker so mogoče predebeli. Nekoliko časa jih je manj tečno hraniti, pa bo pomagalo.

Za srčne krče. Namočiti debelo oterajo v mrzlo vodo ali v kis in ovij noge, vrhu tega volnen koci; ako ne pomaga takoj, ponovi čez 20 minut. Lahko se nataknejo kar mokre nogavice in obuje na vrh suhe volnene. Na srce deni obkladek v rožnatem kisu namočene mete (vrtnični listi se namočijo v kisu), če pa tega ni, je dober tudi navadni kis. Za pijačo večkrat žlica metinega čaja. Pri hudem napadu je treba obkladek tudi na trebuh. Zdravnika je treba takoj. — Koor je podvržen srčnemu krču, mora imeti kaplje za srce vedno doma, se mora ogibati po možnosti razburjenj in napora in poti v gore, Gorke kopeli, vroče pijače in alkohol, močna kava in čaj niso za take ljudi. Priporoča se uživanje siroftke, mleka, medu in zelenjave, sicer pa pove zdravnik, kako se je ravnati temu ali onemu, vse ni za vse. Nikomur pa ne škodi, če si utira po drobru in nogah tinkturo prsnega korena. In to vsak dan dvakrat.

Kazne novice.

Čudne stvari. 1. Vsi ljudje bi bili radi stari, aoten pa ne mara biti star (veljati za starega). — 2. Tisti hočejo najbolje vedeti, kako se dežele in pa ljudstva vladajo, ki se svojega lastnega gospodarstva ne znajo prav voditi in niti sebe ne morejo prav vladati. — 3. Tisti najprej in najbolj zabavljajo čez berače, ki jim sami ne marajo nič dati. — 4. Tisti navadno najbolj zabavljajo, če odpače služba božja, ki niti v cerkev ne gredo. — 5. Čudno je, da se govori o hudih časih, a se kljub temu morda več pije, kot sicer. — 6. Čudno je, da so ljudje, ki so brez otrok, najbolj navezani na denar. — 7. Čudno je, da najbolj leni otroci največ knjig porabijo. — 8. Čudno je, da so tiste mladenke, ki se v mladosti najbolj šopirijo in hšpajo, pozneje dostikrat najbolj zanikarne gospodinje. — 9. Čudno je, da so napolučeni ljudje dostikrat zelo naduti in prevzetni, dočim so res učeni može skromni in ponižni. — 10. Najbolj čudno je pa to, da ljudje verujejo na pekel, pa nič ali zelo malo store, da bi se ga rešili.

15 otrok raznih plemen išče neka bogata dama v Čikagu v Ameriki, gospa Braeketa Bishop. Otroci imajo biti stari leto dni, zdravi in lepi. Gospa jih hoče posinoviti in pohčeriti ter jih popoinoma oskrbovati v veliki palači v Čikagu. Otroke iščejo po vsem svetu. Najti hočejo po enega Zamorčka, Arabčka, Japonečka, Malajčka, Indijanca, Evropejčka itd. Vsi bodo vzgojeni kot bratje in sestre z največjo skrbjo. Gospej sta umrla edina dva njena otroka, zato hoče posvetiti svoje veliko imetje vzreji in vzgoji 15 tujim otrokom raznih narodnosti in plemen.

Dobra služba. Gospa k novi služkinji: „Moj gospod je bil prej pri vojaki in zato je pri nas vpe-ljan strog red: ob 7. uri se zajtrkuje, točno ob 12. se južina, ob 9. uri zvečer se gre spat.“ — Služkinja: „Če tu ni drugega dela, sem popolnoma zadovoljna.“

Cesarja Leopolda II. je neki v vojski večkrat ranjeni vojak prosil, da se mu poviša plača, katero je dobival kot invalid. Cesar ni bil ravno najboljši volje in zato mu je prošnjo odbil iz besedami: „To ne gre, moja blagajna ima luknjo!“ — „In moja glava, veličanstvo, ima 5 lukenj in vse sem dobil v vojskah za Vaše veličanstvo!“ je pogumno odgovoril vojak. — „To je nekaj drugega“, zasmejal se je sedaj cesar, „te luknje moramo zamašiti!“ In plača se je prisililo še isti dan povišala.

Zenska -- izumiteljica novega bojnega orožja. Moškim grozi resnično čimdalje hujša konkurenca. Doslej je imel „krepki spol“ žalostno prednost, da je izumljal raznolična morilna sredstva, orožje i. dr. Sedaj, v dobi enakopravnosti, pa se je našla tudi ženska, gospa Ida Böhmova, doma iz Gröbeja ob Labi, ki je sestavila čudovito bombo. Ta bomba ima lastnost, da oddaja, kadar se razpoči, tako omamljive pline, ki uspavajo najmanj 100 vojakov za 7—8 ur. Prusko vojno ministrstvo je že delalo poizkuse s takimi novimi bombami, ki so se baje dobro obnesli.

„Avstrijska slava“ je naslov lični knjižici, ki jo je spisal Pavel Flere in jo z rizbami okrasil Maksim Gaspari. Pisatelj opisuje nekatere dogodke iz onih prvih dni, ko smo pričakovali grozoto, ko smo trepetali pred njo (vojsko) in dogodke med vojsko. Vse je prirejeno kot čtivo za mladino. Knjiga, ki jo toplo priporočamo kot božično darilo za vojake in otroke, stane 1.15 K in se dobiva v c. kr. založbi šolskih knjig na Dunaju, V. Knjiga bo izšla tudi vezana.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

sprejema prijave za

peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 756

Dopisi.

Maribor. Mariborsko okrajno glavarstvo boče dalo v bližnjem času osebam, ki ne dobivajo za svoje otroke in za bolne osebe ali nič ali pa premalo mleka, mlečne karte. Osebe, ki želijo mlečnih kart, naj se javijo te dni od 9. do 12. ure predpoldne in od 4. do 6. ure popoldne v Edmund Schmittovi ulici št 8, 2. nadstropje. Pripominja se, da so te mlečne karte namenjene samo za otroke in za bolnike, radi česar naj stranke prinesejo seboj krstne liste otrok in uradna zdravniška spričevala bolnikov, v katerih mora biti označena množina mleka, katero rabi dotični bolnik.

Maribor. Cesarska namestnica je preklcala pasji zapor v mestu in okraju Maribor.

Leitersberg-Krčevine pri Mariboru. Po velikodušnih podporah nam je bilo tudi v preteklem letu mogoče, priskrbeti revnim otrokom naše šole in sicer skozi sedem mesecev, opoldansko hrano. Za kruh se je n. pr. porabilo čez 1300 kg moke. Pomožni odbor je sklenil, da se tudi letos nadaljuje človekoljubno delo, ki je v sedanjih dobi potrebnejše nego le kedaj. Čez 400 otrok, med njimi blizu dve tretjini učencev slovenske šole, dobiva v tem šolskem letu za sedaj že od 1. oktobra sem, vsak dan lep kos dobrega in tečnega kruha, kojega je mladina baš sedaj najbolj potrebna. A nemogoče je brez dobrohotne vsestranske pomoči vstrezati velikim zahtevam tega podjetja. Z ozirom na mnogovrstna pobiranja v prid vojne oskrbe si pa odbor ne upa obračati se v posebnih prošnjah do naših dobrotnikov, ampak si dovoljuje tem potom nujno prositi, naj plemenita srca ne zabijo naših lačnih, prezebajočih, a pridnih otročičev, ki sredi zimskega mraza nimajo niti najpotrebnejšega. Blagohotne darove sprejema baronica Twickl v Krčevinah (Burg-Meierhof) pri Mariboru, Friderik Pučelk, učitelj na krčevinski šoli, in krajni šolski svet Leitersberg-Krčevine pri Mariboru.

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema prijave za V. avstrijsko vojno posojilo. Poslužujte se domačega denarnega zavoda pri podpisovanju!

Rače pri Mariboru. Milo so prejšni tečen zvonovi naznanili prelepi slivniški župniji, da je nemila smrt pokosila blagega moža in skrbnega očeta, posestnika Franca Gradišnik iz Rač. Deset mesecev je trpel grozne bolečine na nogi. Šest mesecev je čakal doma zdravja, štiri mesece pa v mariborski bolnišnici. N. p. v m.!

Sv. Jakob v Slov. gor. V četrtek, dne 30. novembra, se je pri nas izvršila uradna delitev občine Sv. Jakob v Slov. gor. v občini Gornji in Spodnji Jakobski dol. Vlado je zastopal okrajni komisar dr. Krammer. Za Gornji Jakobski dol je imenovan za vladnega komisarja veleposestnik Alojz Jager, brat č. g. Avguština Jager, župnika v Galiciji pri Žalou, za Spodnji Jakobski dol pa dosedanji župan M. Pekar. Sentjakobski občinski odbor je razpuščen. Oba vladna komisarja sta pričela uradovati dne 1. t. m. Delitev se je vršila popolnoma mirno in v polnem redu.

St. Ilj v Slov. gor. Prireditel našega Bralnega društva v Slovenskem Domu v korist vojnim namenom v nedeljo, dne 3. t. m., je v vsakem oziru dobro uspela. Okrajnemu glavarstvu se bo za vojne namene zopet odposlala lepa svota. Skupno je naše Bralno društvo dozdaj pridobilo s svojimi prireditvam za vojake-ranjence in slične namene že krog 400 kron. — Tukajšnja kmetijska podružnica priredi dne 12. decembra podučen izlet v begunsko taborišče v Lipnici. Izleta se lahko udeležijo tudi člani kmetijskih podružnic iz drugih krajev. Odhod iz St. Ilja z vlakom ob 10. uri predpoldne. Vračajo pa se udeleženci z vlakom ob 1/6. uri zvečer iz Lipnice. Za potovanje v Lipnico ni treba potnega lista.

Sv. Jurij ob Pesnici. Dne 30. novembra je tukaj umrl Ivan Wressner, bivši občinski predstojnik, v najlepših letih; jetika ga je sredi dela odpeljala. N. v m. p.!

Trotkova pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Dne 20. nov. smo spremili k večnemu počitku tukajšnjega veleposestnika, bivšega župana in nad 40 letnega u. da občinskega sveta Tomaža Zadravec. Sprevođa so se udeležili trije č. gg. duhovniki. Pogreba se je udeležilo tudi trojiško veteransko društvo in veliko drugega ljudstva. Velika udeležba je pokazala, da je bil pokojnik povsod priljubljen. N. v m. p. — Pogrebi so darovali za Rdeč križ 16.20 K. Posnemanja vredno!

Malanedelja. Tukaj prodaja „Stražo“ in „Slovenskega Gospodarja“ trgovec F. Senčar.

Ptujskagora. Tukaj je umrla dne 16. novembra pri svojem sinu Ivanu Klemenčič, učitelju in posestniku, v visoki starosti 85 let Marija Klemenčič, vrta katoliška mati, doma iz Godemarec v malonedeljski župniji. Blag ji spomin!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Janez Predkaka, ki se je kot prostovoljni strelec udeležil bitke na goriški fronti ter je bil težko ranjen, je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svinčino.

Laporje. Umrli je dne 26. novembra po dolgi in mučni bolezni Marija Polanec, posestnica v Dolgem vrhu. Rojena je bila leta 1851. N. v m. p.!

Marenberg. V torek, dne 21. listopada, zvečer ob isti uri, ko presvitli vladar za vedno zatisnil trudne oči, smo zadnjikrat raz grič Sv. Janeza pos-

lušali lepo ubrano zvonjenje v znak, da se poslavljata veliki zvon in njegov manjši tovariš za vselej od nas. Skozi 160 let, od leta 1756, je veliki zvon v družbi tren tovarišev oznanjal raz hrib slavo božjo in klical popotniku v Dravski dolini: Kvišku srce! In sedaj si nas zapustil! Ti, ki si s svojim milo-pretresljivim glasom priklical solze v oči in več kakor poldrugo stoletje vlivaj ljudem tolažbo in up v potto srce, ti si sedaj sam sebi moral peti žalostinko v odhod! Oko ni ostalo suho, ko si v zelenje in cvetje odet, istotako tvoj tovariš in voz okinčan, se odpeljal mimo nas. Ohranimo te v spominu!

Celje. Za 40letno zvesko službovanje je bil s častno kolajno odlikovan delavec tukajšnje cinkarne Stefan Ahtik. — Umrli je v starosti 65 let Terezija Ranzinger, mati tukajšnjega trgovca in občinskega svetovalca Franca Ranzinger.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 7. dec.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 6. decembra.

Uradno se razglašajo:

Vzhodno bojišče.

Fronta generala-feldmaršala pl. Mackensena: Donavska armada je zahodno od izliva reke Argesul odbila ruske napade in je očistila kraje južnozahodno od Bukarešte na desnem bregu reke. Zmagonosno prodirajoče avstro-ogrške in nemške čete generala pl. Falkenhayna se približujejo Bukarešti čez železnico Ploesti—Campina. Avstro-ogrške čete so, prodirajoč iz severne smeri, vrgle sovražnika pri Sinajji in zasedle ta kraj.

Bojna skupina polkovnika Szivo, ki je v zahodni Vlahiji odrezane rumunske čete podila pred seboj, je prikorakala do spodnjega toka reke Alute. Tukaj je prišlo do novih bojov, v katerih smo vjeli 26 častnikov in 1600 mož, uplenili pa 4 topove in 3 strojne puške.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa: V dolini Bačka in severozahodno od Smező so bila Rumunom iztrgana važna opirališča, pri čemur so izgubili 150 mož, 2 strojni puški in raznovrstno vojno gradivo, Severozahodno od kraja Sulta nas je potisnil močan ruski napad v 1 km zahodno ležečo črto. V ozemlju Ludove in severozahodno od Tatarovega prelaza so se vsi ruski napadi izjalovili.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 6. decembra.

Rumunsko bojišče.

Mackensenova skupina: Ob železnici severnozahodno od Bukarešte so prišle precejšnje zaloge pšenice, katere je bila nakupila angleška vlada in so bile kot take z napisi zaznamovane, v naše roke. Ob donavski fronti mir.

Macedonsko bojišče.

V bojih pri Građešnici, vzhodno od Črne so ostali bolgarski polki zmagovalci nad Srbi, ki so začelkoma vdrl v del postojank. Dalje proti jugu so v teku novi boji.

Bukarešta padla!

Iz Dunaja se uradno poroča: V sredo dne 6. decembra je padla trdnjava Bukarešta, glavno mesto Rumunije.

Listnica uredništva.

Zajko Florijan, vojna pošta 53: O premestitvi vojaštva ne smemo poročati. Pozdrave! — Konjice: Hvala lepa za poslano! Le večkrat kaj! — Stojnici pri Ptuj: Sedaj ne kaže več pričakovati popisa pete ofenzive, ko se bo menda že kmalu deseta ofenziva pričela. Pozdravljeni! — Rogaska Slatina: Povest o „volkovih“ ni za naš list, ker se take ne smejo priobčiti. Vaš dopis bi prišel pri g. drž. pravniku v nemilost. — Žena s Pohorja: Ako se pri delitvi kart in sladkorja res tako pristranski postopa, pritožite se takoj na okrajno glavarstvo. Seveda morate svoje trditve podpreti z zanesljivimi dokazi in pričami.

Loterijske številke.

Trst, dne 29. novembra 1916: 76 51 5 40 56
Dunaj, dne 2. decembra 1916: 18 27 64 52 49

Mala naznanila

Ena beseda stane 5 vinarjev, petintrista 18 vin. Mrtvaška oznanila in zahvale vsaka petintrista 24 v, Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov terek opoldne.

Ključavničarski učeneec,

16 do 17 let star, kateri ima veselje do električne strojne, se takde sprejme v elektrarno. Poudarje na upravištvu Slovenskega Gospodarja. 769

Deček, pol drugo leto star, se da za svojega. Naslov: Hamer Antonija, Sv. Ilj v Slov. gor. 770

Viničar želi stopiti v službo ali za majerja. Imam 4 močne delavske moči: 3 moški in ena ženska. Razume vsako delo na kmetiji. Naslov v upravištvu. 772

Krojaški učeneec

se sprejme pri Franc Zvedin, Tegethof-ova ulica št. 8. Maribor. 773

Kobila.

breja po ameriskem (dirjal-skeu) žrebcu, z letošnjo žrebičko, se po ceni proda. Proda se tudi krasen švedski konj. Prodajalec: H. Drofenik, c. k. darč. upravitelj, Ptuj. 776

Superarbitriran konjski hlapec išče službo. Naslov: Jakob Šmuc, Nova vas št. 2. p. Konjice. 777

Proda se lepa novo zidana hiša, s petimi sobami, 2 kuhinji, jedilna shramba, novi svinjaki, lepa njiva vrt, vsaka trta, vse v najlepšem stanu. Kje, pove upravištvu tega lista, pod „hiša št. 771“

Pogreša se Elova Anton. Zadnje pismo je došlo iz Bukovine dne 8. junija 1916. Služil je pri c. in kr. p. št. 97. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči njegovim sestri Roza Kleva, v Maliji št. 40 p. Portorose (Istra.)

Sprejme se pridna poštna dekla za krmiljenje svinj, takoj ali za pozneje. Plača 20 kron. Pismene poudarje na: Marijo Karlovšek, Trgovsko, Lava pri Celju. 758

Posesnica na Pchorju sprejme ubogo deklico, ki je brez staršev, 8-14 let staro, popolnoma za svojo. Biti mora lepega vedenja. Poudarje sprejme iz dobrote nadzorniški urad v Hočah. 665

Mlin in žago

na več tečajev bi rad kupil Slovenec iz Goriškega. Zeli se ved posestva zraven. Poudarje do 1. dec. 1916 na upravištvu Slov. Gosp. pod Goriški mlinar. 752

Sprejme se takoj učeneec pri g. Duhak medicinar, Maribor. 642

Kdo ima za prodaj kaj lovskih šiber (svinčnih zrn), naj mi nese: Franc Ferline, župan in za kupnik lova v Selnici ob Muri, p. št. Ilj v Slov. ger. 630

„Solzna Avstrija.“

Knjigo pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 26 krasnimi pesmimi, okrašeno s slikami, pošlje Matija Belac pri Sv. Bojanku v Slov. goricah, via Ptuj, Štajersko, vsakemu, ki mu pošlje znesek 1 krono 20 v v denarju ali pa v novih neporabljenih poštinih znamkah. Ta spomin na svetovno vojno, naj ne manjka v nobeni hiši! — Nova krasna Romarska Marijina pesem za 30 vinarjev.

Na brezplačna naročila se pa nemormo ozirati! 636

Vila

novosidana s 8 sobami, 4 predsoba, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru. Lahki pogoji. Cena 26 tisoč kron. Več pove upravištvu pod „Vila 172“.

Plašč-kožuh, nov, se po ceni proda. Cena: 170 K. Naslov: Schwarzgasse 6 Maribor. 752

Blizaje se veliki dnevi sreč!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki naslednjih izborov srečk:
Novih srečk Avstrij, rdečega križa 300.000 in 500.000 K
Turških srečk 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških srečk iz l. 1889 90.000 in 90.000 K
3% zemljiških srečk iz l. 1889 60.000 in 100.000 K
17 žrebanj vsake leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: 3.230.000 kron oziroma frankov.
Mesečni obrok samo K 7— oziroma K 3-75.
Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite v naročilo!
Srečkovno zastopstvo 16, Ljubljana. 490

Kaj delajo trapisti?

O tem lahko izveš v mični novi knjižici: „Brat Gabriel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu.“ Dobiva se pri trapistih v Rajhenburgu, v Katoliški bukvarni v Ljubljani, pri J. Krajec nasl. in Urban Horvat v Novem mestu in po vseh drugih knjigarnah. Broširana knjiga velja K 2-50 in v platno vezana K 3-50, po pošti pa pri obeh po 20 vin. več. Ta ne samo vseskozi zanimava in s primernimi podobami okrašena, ampak ravnotako podučna in zabavna knjižica bi ne smela manjkati v nobeni šolski in društveni knjižnici. Sezite tedaj po tej nenavadni knjižici vsi Slovenci, vse šolske, farne in izobraževalne knjižnice ter knjižnice Marijinih družb itd! 631

Dvornadstropna hiša

zraven še drugo poslopje, novo-zidana za pekarijo. Peč z paro se postavi z glavarstvenim dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru, tudi na dan do 200 hlebov tujeja kruha. Stanovaleci plačajo na leto 4500 kron. Se pod lahki pogoji za 60.000 kron proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 667

Pozor! Cepljene trte!

Dveletne zelo močne od vrst: laški rilček, bela žlahtina, muškata žlahtina, šipon, portugalka, bel burgundec, modra kapčina in izabela, cepljene na različnih priloženih podlagah. Dveletne divjake Göthe šte. 9 prodaja Anton Slodnjak, trtnar in posestnik, p. Juršinci pri Ptuj, staj. Cena po dogovoru. 688

IKAVAI

50% cenejša: Ameriška gospodarska kava, visokoaromatizirana, izdatna in varčna, 5 kg za poskušanje v vrečici, potrebni sladkorjem vred same 28 K po poštenu povzetju pošilja A. Šupla, razpošiljalnica kave Galanta 496, (Ogreko). 620

Močan učeneec z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga Josef Wagner, Smarje pri Jelšah. 749

Ivan Ravnikar

Na trgovina specerijskega kolonijalne Na ga blaga barv in zaloga mineralnih drebno! voda

Celje-Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen kumno janež pristno srd in vosek.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in po-hvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri o. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15. Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal, da res pomagajo, vam izrekan lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Presim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Škorjanc. Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Isborno se je obneslo za večake v vojakih in splotih za vsakega kot najboljšie boi oblažujoče mazanje pri prehlajenju, revmatizmu, protinu, prau, vratni in boleti v hrbtu Dr. Richter-ja Sidro - Liniment. capsici compos. Nadomestilo za Sidro - Pain - Expeller. Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—.

Jožef Martinz, Maribor (ustanovljeno 1860) razpošilja: galanterijsko, igralno, pleteno blago in drobnarijo po najcenejših dnevni cenah. Naročila in vprašanja se točno rešujejo.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju registrovana zadruga z neom. zavezo.

Table with 3 columns: Obrestuje hranilne vloge na 4 1/4 % od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama. Daje posojila na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke. Uradne ure za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru reg. zad. z neom. zav.

Advertisement for the Maribor branch of the People's Savings and Loan Society. It includes details about interest rates (4 1/4%), terms of loans, and the society's address at Stolna ulica 6 (between the main market and the church).

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

RAZGLAS.

Hranilnica in posojilnica na Polzeli razglasa, da bo s 1. prosincem 1917 znižala obrestno mero za hranilne vloge

na 4%

Vlagatelj, ki se ne strinja s tem znižanjem obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloge dvigniti pred potekom tega roka.

Hranilnica in posojilnica na Polzeli r. z. z n. z. dne 27. novembra 1916.

Franc Korber,
načelnik namestnik.

Alojzij Predovnik,
načelnik. 760

Hranilnica in posojilnica v Kamnici pri Mariboru

naznanja, da bo s 1. januarjem 1917 znižala obrestno mero za hranilne vloge na

4%

Ormoška posojilnica

reg. zadr. z neom. zav.

je sklenila znižati obrestno mero za hranilne vloge od 1. januarja 1917 naprej **od 4 enpol na**

4%

ter to razglasa v smislu § 29 združnih pravil s pristavkom, da je vložnikom na veljo dano, v primernem roku svoje vloge dvigniti. 767

Kupujem bukove, hrastove, borove prage (švelarje)

po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na naslov Osolin Jožef, trgovec Laški trg, Štajersko. 775

Odložba dražbenega postopanja.

Na zahtevanje Franca in Franciške Buchta v Mariboru po dr. Antonu Božiču, odvetniku v Celju gledé zemljišča vl. št. 282 k. o. Schlossberg (Zagradom) uvedeno dražbeno postopanje se je odložilo in zato ne bo dne 6. decembra 1916 dopoldne ob 10. uri določenega dražbenega obroka ni bilo.

C. kr. okrajna sodnja v Celju, oddelek III., dne 30. novembra 1916. 774

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

r. z. z n. z.

obrestuje od 1. januarja 1917 naprej do preklica

navadne hranilne vloge po 4%,
vloge proti trimesečni odpovedi pa po 4¹/₄%.

Maribor, 27. novembra 1916.

768

Načelnstvo.

Posestvo

je naprodaj, obstoječe iz:

6 orolov	1550	stirijaskih seznjev	njiv,
7 "	1253	"	travnikov,
"	126	"	vrtla,
3 "	577	"	pašnika,
7 "	136	"	gozda,

dveh hiš, gospodarskega poslopja, vinske kleti, hlevov in kozolca vse v najboljšem stanju, ležeče tik okrajne ceste Celje—St. Jur ob juž. žel.

Hiša je pripravna za proizvodnjo krčmarske ali druge obrti. Cena posestvu je 50.000 K v kateri prežvane pravice niso vštete.

Natančneje podatke se dobi v pisarni dr. Antona Božiča, odvetnika v Celju. 766

Vaše svinje

morajo biti hitro debele in mastne, krave morajo dati več mleka, kokoši morajo leči mogo jajc, ako jim redno dajete

Barthelnovo klajno apno.

primešano v hrano. 5 kg za poskušnjo K 450 od Dunaja, 50 kg K 38 od skladišča v Mariboru proti predplačilu. Cene niso obvezne, Mihael Barthel & Co. Dunaj, X/I. Siccardsburggasse 44 (Tvrška ustanovlj. 1781.) Mosse.

Prošnja do rojakov na Slovenskem Štajerju.

Kdor ima kako posestvo, ali del posestva dati v najem, ali rabi pridnih slovenskih delavcev, naj se obrne na naslov: Ivan Mermolja, Tacen pri Ljubljani, želez. postaja Vižmarje. 600

Kupim vsako množino starega in novega vina

po najboljših cenah. Avgust Štelcer, gostilničar, »Narodni dom« v Mariboru. Vino grem tudi osebno poskusit. 610

Najbolj priporočljivi so:

Pfaff-brzošivalni stroji

ki so najpopolnejši in najboljši na svetovnem trgu.

10 letna pisarna garancija.

Posebno pripravni za umetno vezenje (šitikanje) krpanje perila, nogavic itd. o čemur dajam brezplačen pouk. Lahko in sih krogljen tek; šivaje naprej in nazaj.

Solidne cene in ugodno odplačevanje.

IGN. VOK

spezialna trgovina s šivalnimi stroji in PUCH-kolesi.

Ljubljana Sodna ulica 7.

Zastopnike sprejemem.

742

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer L. vrste. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis in na Göhe št. 9. Trte se dobijo jako lepe in dobro zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po dogovoru. Franc Sodnjak, trtnar v Rotmanu pošta Jursinci pri Ptuj. 692

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj,

(minoritaki samostan) naznanja vsem strankam, ki so podpisale IV. avstrijsko vojno posojilo pri njej, da se dobijo zakladne listine med uradnimi urami vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne. Posojilnica sprejema prijave za

peto avstrijsko vojno posojilo,

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

Podpisujte peto vojno posojilo pri domačih de-narnih zavodih.

Melita omož. Gerškova, Micika Presker, Maks Presker, c. in kr. poročnik v rez. in dr. Milan Geršak, c. kr. okrajni sodnik in sodni predstojnik naznanjajo potrjim srcem v svojem in v imenu vseh sorodnikov, da je njih dobri in blagi oče, oziroma tast, stari oče, brat in svak, gospod

dr. Ivan Presker,

c. kr. višji deželnosodni svetnik v pok.

dne 2. decembra 1916 ob 1/27. uri zjutraj previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega umrlega se je vršil dne 3. decembra ob 3 uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale dne 4. in 11. decembra v veliko-laški župnijski cerkvi.

Velike-Lašče, dne 3. decembra 1916.

Posebna naznanila se ne bodo razpošiljala.

768